

Eksamensnummer: 35

Samfunnsansvar i grafisk design

Kundepresentasjon

Prosjekt: 1
Emne: SGD2100
Kull: 22WGDHO1
Utdanning: Bachelor i grafisk design



RING HVIS DET ER NOE

| | |
|----------------------|-------|
| Sjangerinnsikt _____ | s. 5 |
| Format _____ | s. 7 |
| Satsspeil _____ | s. 9 |
| Skriftgrader _____ | s. 10 |
| Skytning _____ | s. 13 |
| Fargevalg _____ | s. 14 |
| Omslag _____ | s. 15 |
| Materie _____ | s. 24 |

9. APRIL 1940

| | |
|----------------------|-------|
| Sjangerinnsikt _____ | s. 37 |
| Format _____ | s. 39 |
| Satsspeil _____ | s. 40 |
| Skriftgrader _____ | s. 41 |
| Skytning _____ | s. 44 |
| Fargevalg _____ | s. 45 |
| Omslag _____ | s. 46 |
| Materie _____ | s. 55 |

Universell utforming

For denne oppgaven hadde vi et stort fokus på leseropplevelsen og universell utforming. Universell utforming handler om å utforme bøker på en måte som gjør at de kan leses av flest mulig, uten behov for tilpasninger eller tilrettelegging. Fra foredraget med Gerd Berget lærte vi at personer som strever med å lese har en tendens til å velge bøker som er for avanserte for sine leseferdigheter fordi de ikke vil bli sett med «de lette bøkene». Derfor har det vært et stort fokus for meg i denne oppgaven å sørge for at disse bøkene fremstår som en bok som hvem som helst kan plukke opp, selv om det har blitt tatt bevisste designvalg for å gjøre leseropplevelsen enklere og mer behagelig.

**RING HVIS DET
ER NOE**

Kort om boken

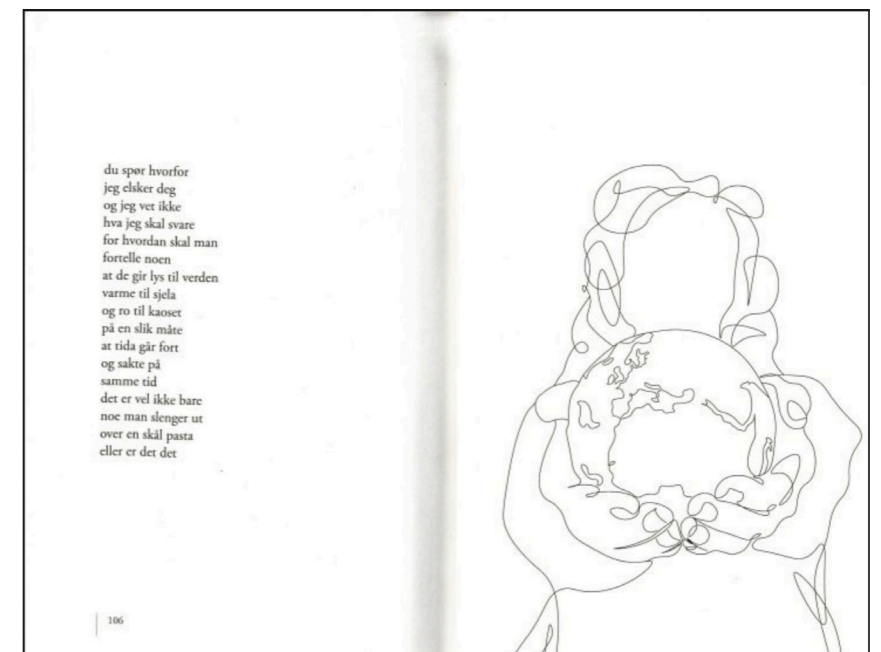
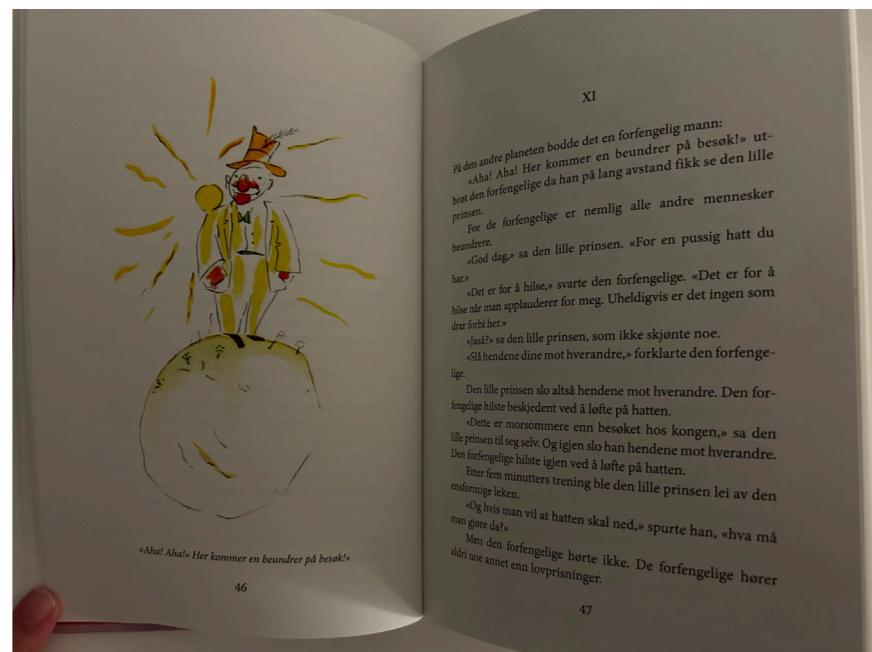
Ring hvis det er noe er en bok som handler om en ung jente ved navn Emma, som sliter med hverdagen både hjemme og på skolen. Hun bærer på byrden av en svært nervøs og oppfarende mor, som overfører sin angst og uro til datteren uten at Emma engang er klar over det. Gjennom bokens gang begynner det imidlertid å gå opp for henne, litt etter litt, at ikke alt er som det burde være.

Boken utforsker temaer som å stå opp for seg selv, løsrivelse fra negative mønstre og å finne ut hva man virkelig er laget av. Gjennom Emma's reise får leserne et innblikk i hennes indre konflikter og utfordringer, samtidig som de blir vitne til hennes personlige vekst og utvikling.

Sjangerinnsikt

Det første jeg gjorde var å se på andre bøker. Målgruppen for denne boka er unge, og jeg så derfor på andre bøker som er rettet mot barn og ungdom som inneholder illustrasjoner.

Etter å ha sett gjennom ulike diktbøker samlet jeg et par sjangertrekk som kunne hjelpe med utformingen av boka. Det første jeg merket med diktbøkene jeg så på var whitespace og luft. Det er en god måte å gi leseren en pustepause og la hen reflektere over innholdet.



Research for format

Jeg undersøkte raskt hva slags formater som var vanlige for bøker, men lærte raskt at det ikke finnes noen “bransjestandard”.

Jeg tok meg tid til å grundig utforske bokhyllen hjemme, nysgjerrig på å oppdage mangfoldet av formater som var tilgjengelige.

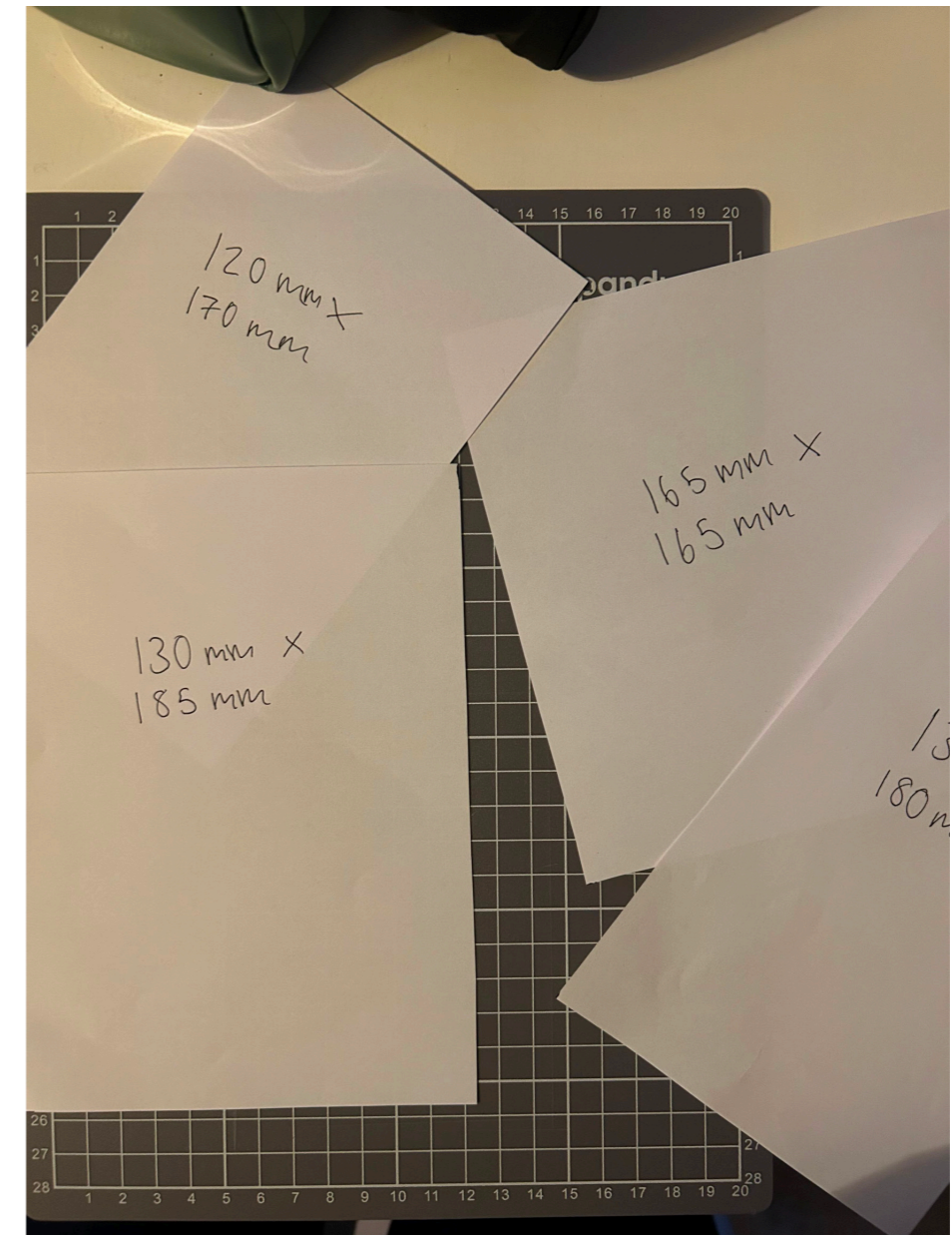
Jeg jobber på arkivet i et forskningsinstitutt, så her undersøkte jeg også om jeg fant noen formater som jeg følte var passende. Dette var uten tvil en god idé, fordi jeg fikk se på noen unike (og eldre) bøker som jeg vanligvis ikke ville funnet på et vanlig bibliotek.

Research for format

Tanken var å ha en relativt liten bok som samtidig er stor nok til å vise detaljene i illustrasjonene. En bok som er for stor eller tung kan være upraktisk å bære med seg til skolen, på reiser eller til venners hus.

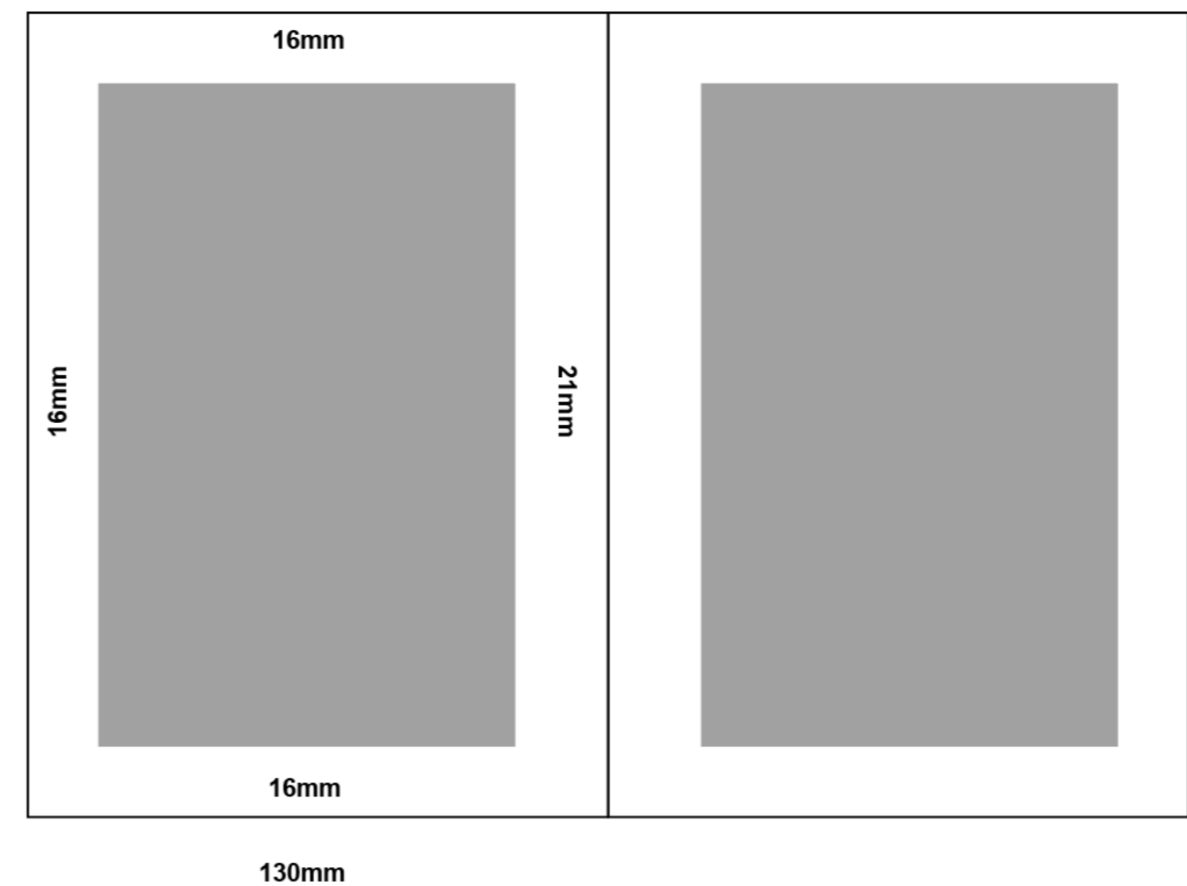
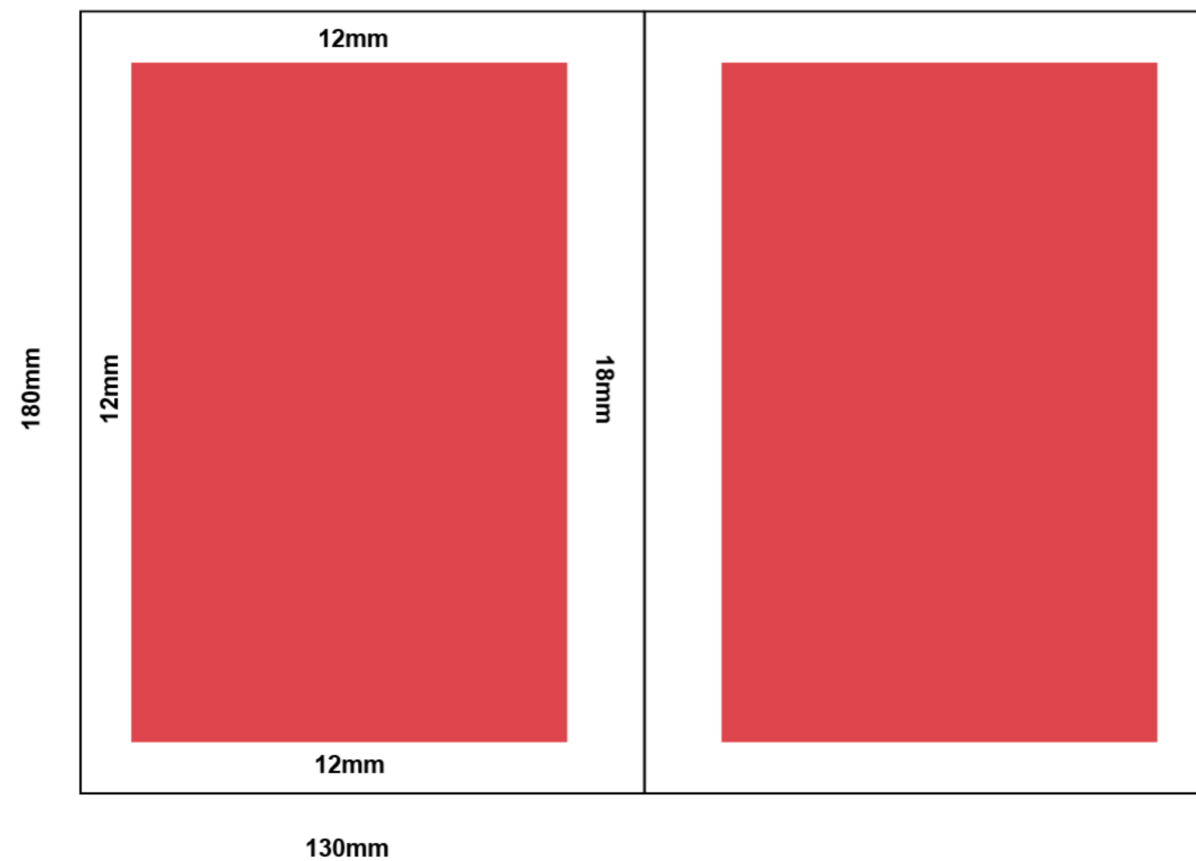
Jeg hadde to ulike forslag til format som jeg vurderte. Underveis klippet jeg ut flere ulike størrelser og så på dem selv og vurderte det med andre i klassen. Det var veldig nyttig å få tilbakemeldinger fra andre med samme oppgave.

Etter mye frem og tilbake gjennom hele prosessen ble formatet på **130mm x 180mm**. Jeg kom frem til dette formatet på grunn av tilbakemeldinger, men også justeringer i forhold til illustrasjonene og tekstplassering.



Satsspeil

Da jeg hadde funnet ut av formatet så jeg på ulike satsspeil. Det var det viktig å sørge for at det var nok luft rundt teksten. Jeg hadde to ulike satsspeil som utgangspunkt (på bildet under). Jeg printet ut og så nøye på hva som fungerte best av satsspeilene. Jeg valgte da å ha **18mm (innside) og 12mm på resten**. Etter print-test justerte jeg utsidemargen opp til 15mm for å sørge for mer luft og for å unngå for lange linjer.



Skriftgrader

Jeg visste tydelig fra starten av prosessen at jeg ville ha en grotesk skrifttype for denne boken, både fordi det skaper en følelse av kontinuitet med illustrasjonene, og fordi målgruppen er ungdommer. Ungdommer kan være vant til å lese på skjermer og kan kanskje være mer komfortable med sans serif-skrifttyper som de ofte ser på nettet og i digitale medier.

Jeg fant tre ulike skrifttyper som jeg følte passet til disse idéene jeg hadde; Helvetica, Area Normal og Indivisible.

Helvetica Regular

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØÅ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzæøå
1234567890 @&*€\$%!?:;"'«»/()§
Hamburgerfonts

Mamma står utenfor døra mi og roper
Hun ringer meg fordi jeg ikke lukker opp

Area Normal Regular

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØÅ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzæøå
1234567890 @&*€\$%!?:;"'«»/()§
Hamburgerfonts

Mamma står utenfor døra mi og roper
Hun ringer meg fordi jeg ikke lukker opp

Indivisible Regular

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØÅ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzæøå
1234567890 @&*€\$%!?:;"'«»/()§
Hamburgerfonts

Mamma står utenfor døra mi og roper
Hun ringer meg fordi jeg ikke lukker opp

Skriftgrader

Jeg printet ut de tre mulighetene og så på hva som var mest behagelig å lese. Jeg spurte venner, familie og medstudenter hvilket de syntes var enklest å lese. Jeg fikk et tydelig svar hvor de aller fleste valgte **Area Normal**.

I forbindelse med presentasjon testet jeg 6 ulike punkter: 10, 12, 14, 16, 18 og 24. Dette var en fin øvelse for å virkelig visualisere hva de ulike punktstørrelsene er på papiret. Et viktig aspekt av universell utforming var å sørge for stor nok skrift - noe som fører til færre ord per side og større mestringsfølelse hos leseren. Jeg sto mellom 10pt og 12pt og etter mange printetester på det valgte formatet kom jeg frem til at det var **11pt** som var mest passende.

Helvetica Regular

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØÅ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzæøå
1234567890 @&*€\$%!?:;"'«»/()§
Hamburgerfonts

Mamma står utenfor døra mi og roper
Hun ringer meg fordi jeg ikke lukker opp

Area Normal Regular

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØÅ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzæøå
1234567890 @&*€\$%!?:;"'«»/()§
Hamburgerfonts

Mamma står utenfor døra mi og roper
Hun ringer meg fordi jeg ikke lukker opp

Indivisible Regular

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØÅ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzæøå
1234567890 @&*€\$%!?:;"'«»/()§
Hamburgerfonts

Mamma står utenfor døra mi og roper
Hun ringer meg fordi jeg ikke lukker opp

Skriftgrader

Denne boka hadde ingen form for typografisk hierarki, men jeg tenkte umiddelbart at en eventuell overskrift på smussomslag/titteloppslag burde være i en håndtegnet skrift som passer med illustrasjonene. Jeg brukte derfor teksten fra en av tegneseriene i boka som inspirasjon når jeg håndtegnet overskriften.

**RING HVIS
DET ER NOE**

Skytning

Etter jeg hadde valgt punkt så jeg på skytning. Siden Area Normal har en høy x-høyde, kan den fremstå som litt “crowded”, og trengte derfor mer skytning. Jeg testet skytning på 13 (auto), 16 og 18. Jeg leste nøye gjennom Eivor Vindenes sitt rammeverk for design og layout. Dette er en del av prosessen jeg jobbet mye frem og tilbake med, men hovedfokuset var å sørge for best mulig lesbarhet og skytning på 16 var det jeg endte opp med.

11pt - 13 skytning

Blir du med, Emma?
Jeg står i skolegården sammen med de andre
Jeg lovte mamma å komme rett hjem, sier jeg
Mamma lager middag
Vi skal spise sammen, sier jeg

Hva er det til middag? spør jeg
Jeg orket ikke handle, sier mamma
Jeg har sjokolade
Handlelista og kulepennen ligger på bordet
Det står pasta, pizza, laks

11pt - 16 skytning

Blir du med, Emma?
Jeg står i skolegården sammen med de andre
Jeg lovte mamma å komme rett hjem, sier jeg
Mamma lager middag
Vi skal spise sammen, sier jeg

Hva er det til middag? spør jeg
Jeg orket ikke handle, sier mamma
Jeg har sjokolade
Handlelista og kulepennen ligger på bordet
Det står pasta, pizza, laks

11pt - 18 skytning

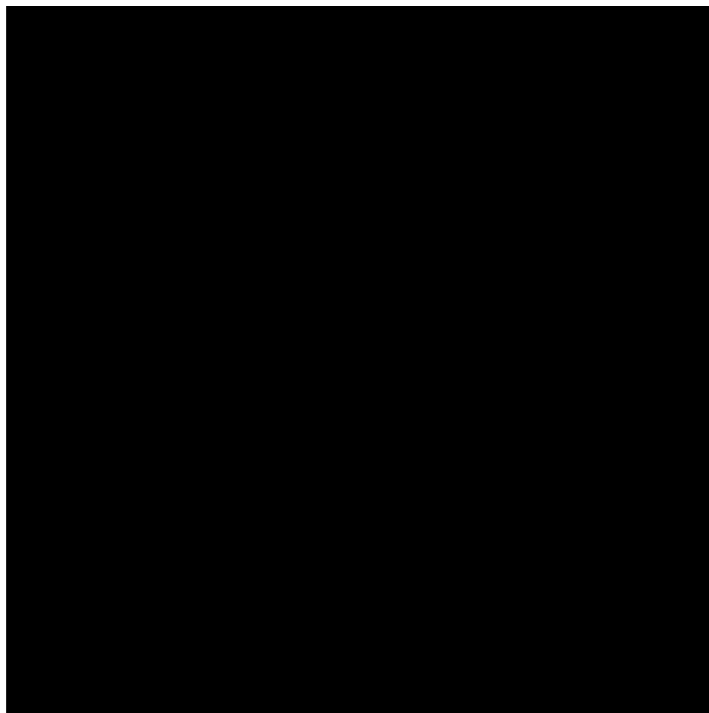
Blir du med, Emma?
Jeg står i skolegården sammen med de andre
Jeg lovte mamma å komme rett hjem, sier jeg
Mamma lager middag
Vi skal spise sammen, sier jeg

Hva er det til middag? spør jeg
Jeg orket ikke handle, sier mamma
Jeg har sjokolade
Handlelista og kulepennen ligger på bordet
Det står pasta, pizza, laks

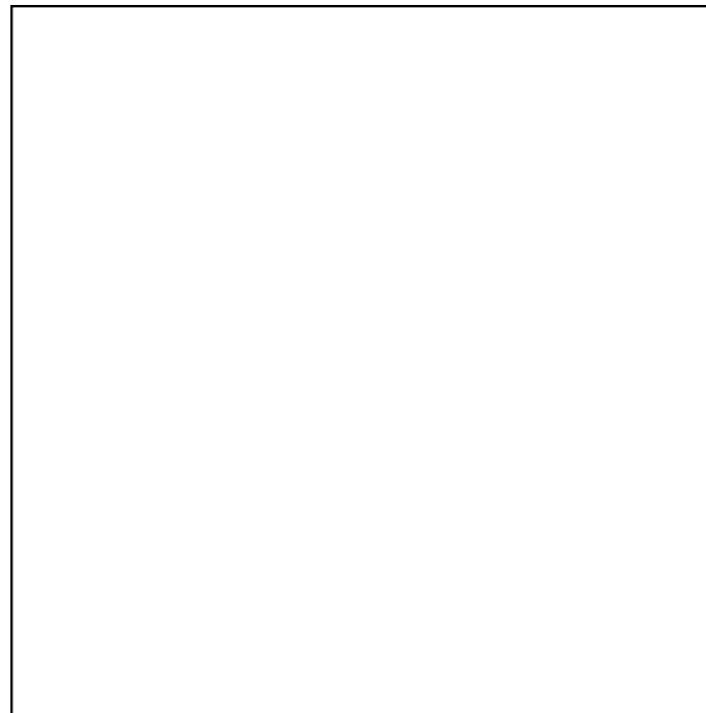
Fargevalg

For å gi illustrasjonene nok rom, valgte jeg å ha minimalt med farger i materien. For å knytte omslag og materie valgte jeg å bruke rødfargen fra omslaget i titteloppslaget.

#000000



#FFFFFF



#D0504D



Omslag

Omslaget er det første leserne ser når de kommer over boken, enten i en bokhandel, på nettet eller på en bibliotekshylle. Et attraktivt omslag skal tiltrekke oppmerksomheten deres og kommunisere godt hva bokens kategori og sjanger er. Samtidig skal det også være med på å fortelle den potensielle leseren hva slags innhold, tema eller stemning de kan forvente når de åpner boka.

Den første delen av research for omslag var å se på bokomslag for andre diktbøker, for å få en sans for hva får noen til å skjønne at boka inneholder dikt. Jeg undersøkte også populære ungdomsbøker og hva slags likheter av omslagsdesign jeg kunne observere.

Omslag

Jeg samlet først de illustrasjonene jeg følte kommuniserte bokas innhold og stemning, samtidig som de hadde noe element av blikkfang. I utgangspunktet hadde jeg tenkt til å velge en av de blå illustrasjonene, fordi jeg syntes de var mest visuelt tiltalende, men under medstudentrespons, fikk jeg tilbakemelding om at blåfargen jeg hadde fokus på, var litt for “hyggelig” i motsetning til bokens tema.



Omslag

Bildet som fremkalte mest følelsen av angst og uro (etter min mening) var det hvor Emma står med hodet i hendene på en sterk rød bakgrunn. Rød er en farge som ofte vekker sterke følelser og assosiasjoner, og i kombinasjon med illustrasjonen følte jeg at dette var et godt utgangspunkt. Jeg brukte da Photoshop for å utvide den røde bakgrunnen.



Forside

På forsiden inkluderte jeg tittelen med den håndskrevne skriften og forfatter/illustratør i Area Normal. Hovedelementet på forsiden er illustrasjonen av Emma. Jeg ville også utforske idéen av å ha en forside som forsetter mot baksiden av boken. Dette kan trekke leseren til å se på boken litt lenger (og muligens plukke den opp).



Bakside

Baksiden ble dermed en fortsettelse på den røde bakgrunnen fra forsiden. Her står en beskrivelse om boken hentet fra LeserSøkerBok sin nettside. Også inkludert er strekkode, Forlag og LSB-logo.



Klaffer og marg

Proessen for å lage margen var ganske rask. Tittelen er relativt lang så det var naturlig at den ble sidestilt. Ovenfor plasserte jeg forfatter og illustratør, og nederst la jeg ena-
logoen.

På forside-klaffen fortsetter forsidefargen. Her har jeg inkludert et utdrag om forfatteren Åse Ombudtsvedt og hennes itdligere arbeider. For å få plass til informasjonen lagde jeg en buet tekstboks som følger formen av den røde halvsirkelen.

På baksideklaffen valgte jeg å ha illustrasjonen av Emma som står alene og usikker for å fremkalle følelsen av det å være ensom - noe jeg syntes var et sterkt underliggende tema i boken.



OM FORFATTEREN

Åse Ombustvedt (f. 1963) er forfatter og lærer. I 2019 ga hun ut diktsamlingen Når er jeg gammel nok til å skyte faren min? Den ble nominert til Nordisk råds barne- og ungdoms-litteraturpris. I 2022 kom hennes første bok for voksne, Hvordan visste du at jeg var her? Ombustvedt er født og oppvokst i Våler i Østfold, og er i dag bosatt på Jeløy.

Åse Ombudtsvedt
Inga H. Sætre

RING HVIS DET ER NOE **ena**

Omslag



Papirvalg

For å få illustrasjonene til å “poppe” tenkte jeg å ha et relativt hvitt papir - imotsetning til det vanlige gultonede papiret du finner i de fleste romaner. De fleste av illustrasjonene er enkle og har ikke overflod av detaljer så et mer rough papir kan brukes. Boken er relativt kort, så et litt tykkere papir vil da fungere godt. Derfor kom jeg frem Muncken Polar Rough 120 gram.

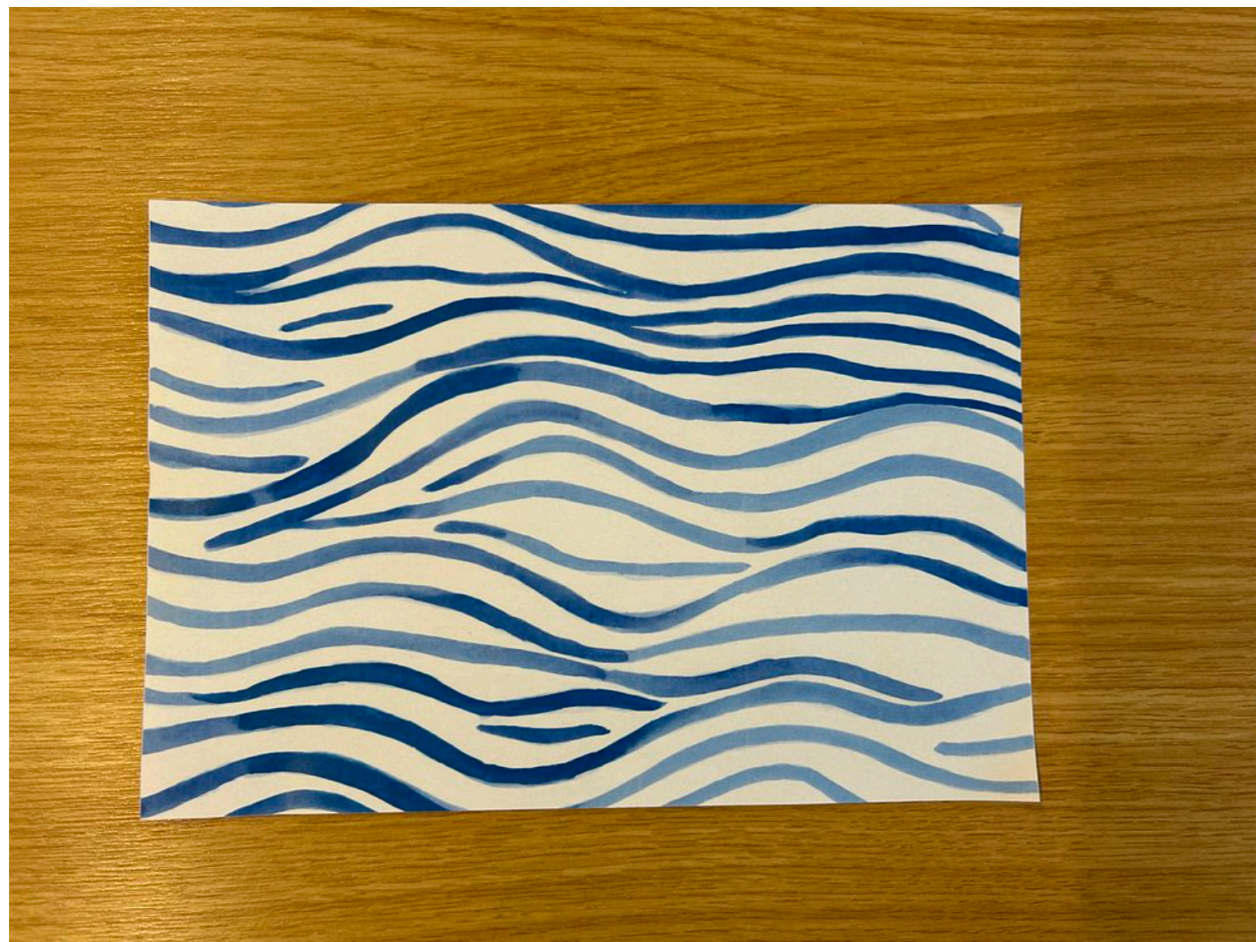


| Muncken Polar Rough → | | | | | | |
|------------------------------|-----|-----|-----|-----|-----|------------------|
| Grammage (g/m ²) | 90 | 100 | 120 | 150 | 170 | 300 ^a |
| Opacity (%) | 91 | 93 | 95 | 97 | 98 | 100 |
| Thickness (µm) | 126 | 140 | 168 | 210 | 238 | 420 |
| Bulk (thickness/grammage) | 1.4 | 1.4 | 1.4 | 1.4 | 1.4 | 1.4 |
| Whiteness (CIE) | 145 | 145 | 145 | 145 | 145 | 145 |
| Roughness (Bendtsen, ml/min) | 550 | 550 | 550 | 550 | 550 | 550 |

^a Laminated paper
^{*} Fully preprint adapted
Values are targets only and can be subject to changes over time without prior notice. You will find the latest technical information and other technical recommendations about our products at www.arcticpaper.com

For- og baksats

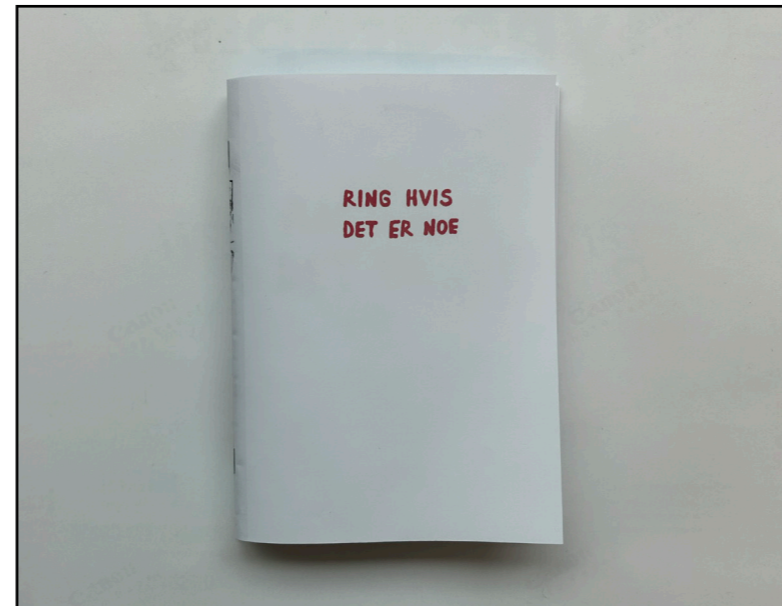
Jeg hadde en ganske tydelig visjon for hva for og baksatsen skulle være. Jeg ble veldig inspirert av illustrasjonen av vannet i boka - det lignet på et mønster som kunne passe godt i for/baksats.



Smusstittel og titteloppslag

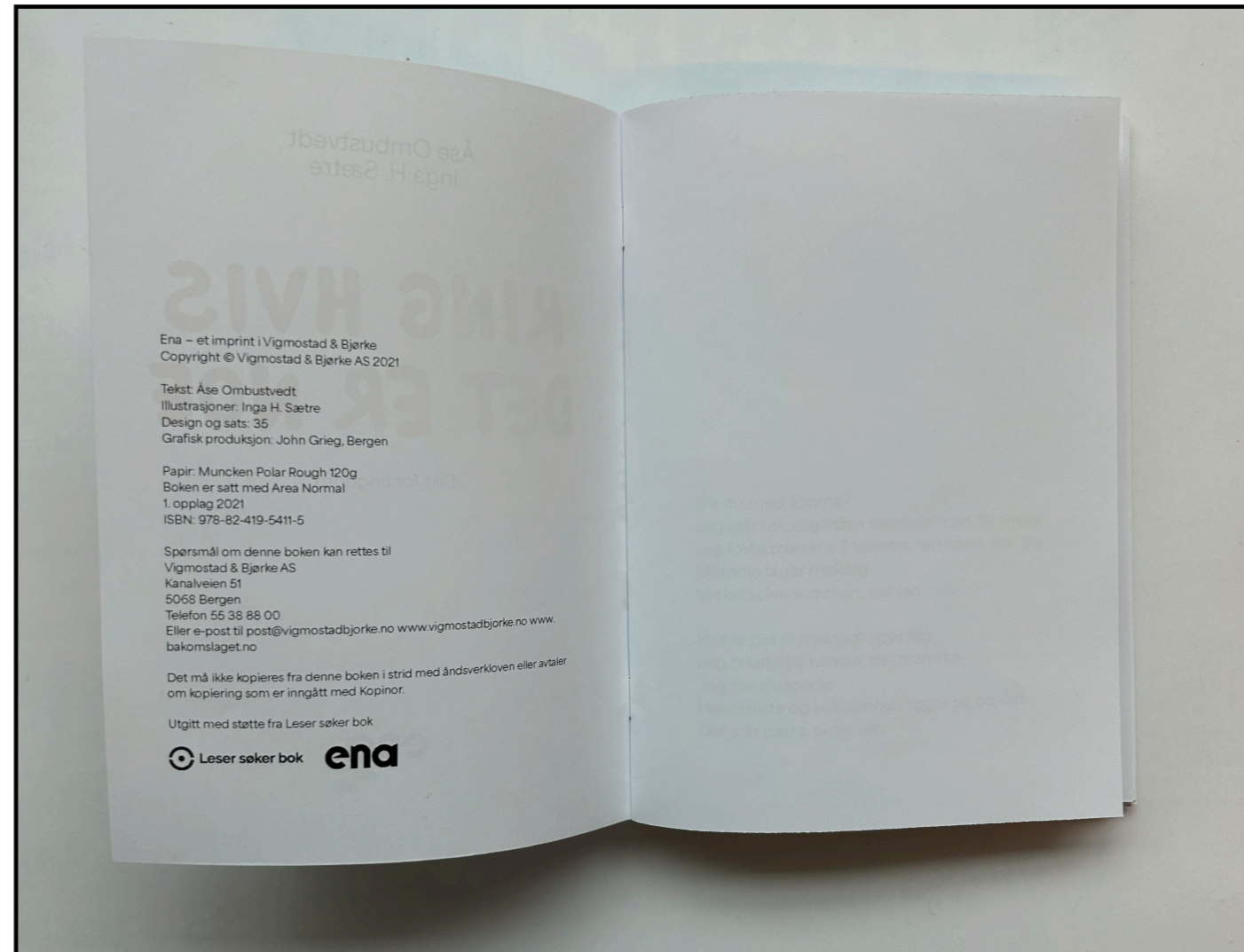
På smusstittelen valgte jeg å ha den håndtegnede skriften med boktittelen, i den samme rødfargen som man ser på omslaget.

For titteloppslaget hadde jeg tre ulike skisser. Jeg valgte til slutt å ha tittelen i den håndtegnede skriften, med forfatter og illustratør øverst på siden og “dikt for ungdom” under tittelen. Nederst plasserte jeg logoen til forlaget.



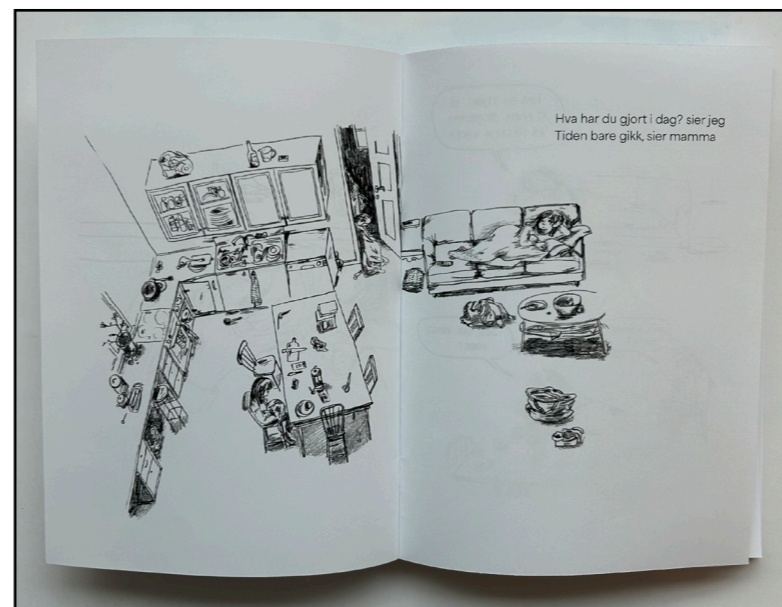
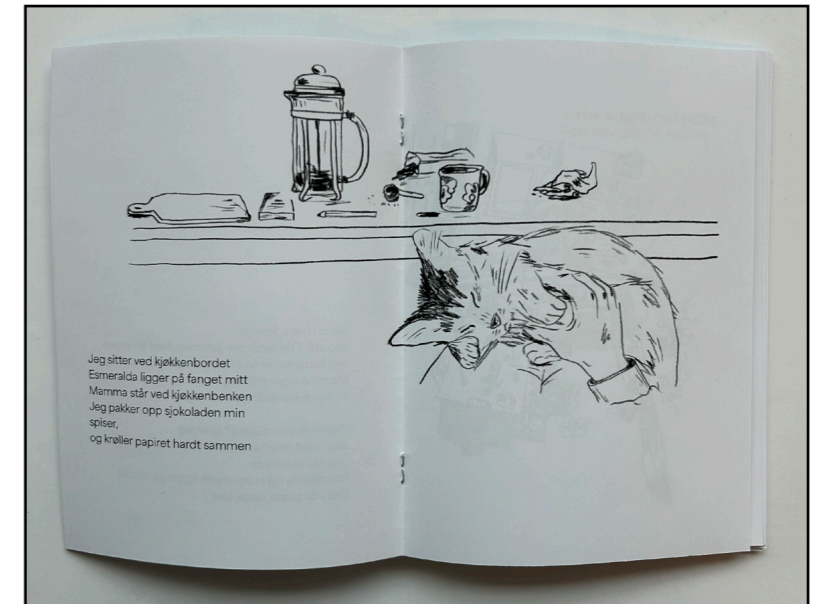
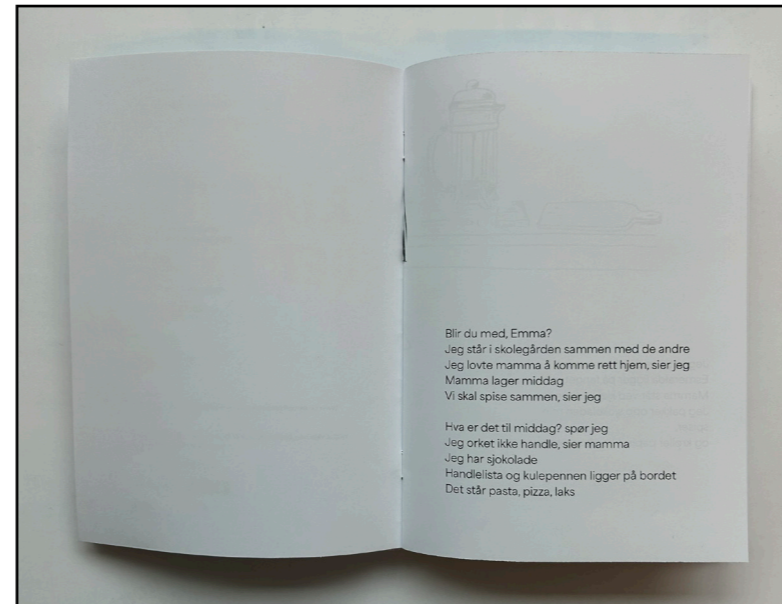
Kolofon

For kolofonsiden hadde jeg to ulike skisser. Jeg valgte en venstrestilt, fordi den var mer på linje med resten av boka. Jeg har valgt størrelse 7pt med skytning på 10pt.



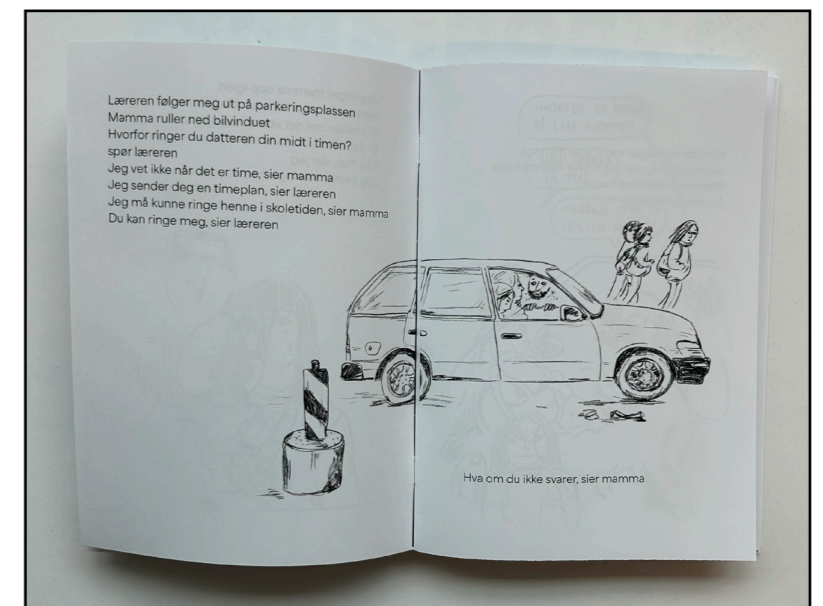
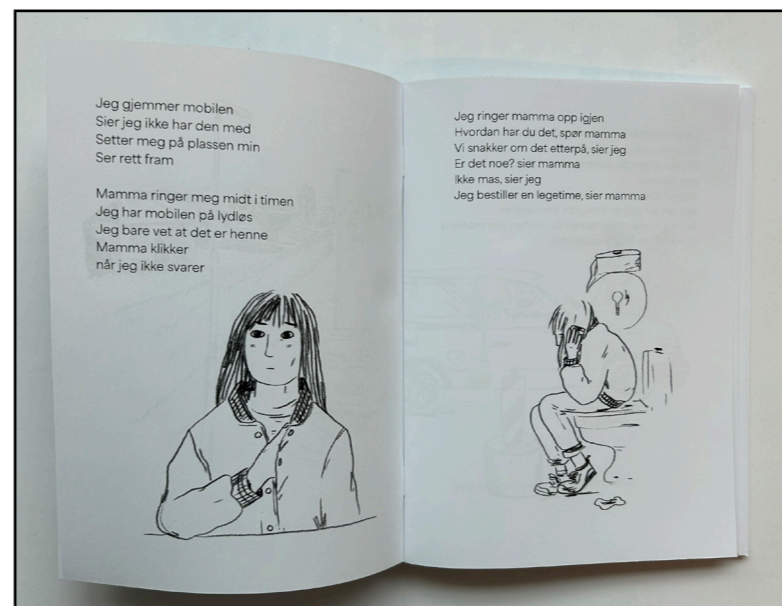
Normaloppslag

For plasseringen av teksten, hadde jeg satsspeilet å jobbe utifra. Jeg gikk for venstrestilt/løs høyremarg, basert på LeserSøkerBok sitt rammeverk om design og layout. Men jeg bestemte likevel at noe tekst kunne unnvike fra malen, og det skulle baseres på innholdet. For eksempel, på første oppslag starter boken in medias res, så derfor starter teksten halvveis ned på siden.



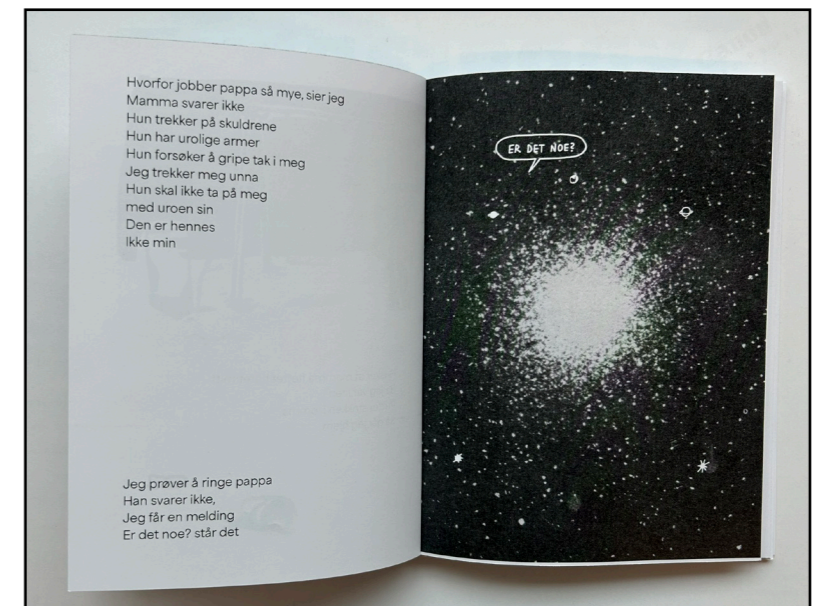
Normaloppslag

På oppslaget med den blå illustrasjonen har jeg valgt å plassere den siste linjen lenre ned på siden, for å styrke betydningen til ordene som leses og for å "tvinge" leseren til å ta en pause.



Normaloppslag

Hvor jeg følte at illustrasjonen hadde rom for det, plasserte jeg teksten "inni" bildet - slik som på illustrasjonen av lekeplassen.



Normaloppslag

Det var viktig for meg å opprettholde en balanse på oppslagene. Slik som på oppslaget med bildet av Emma og katten sørget jeg for at illustrasjonen og teksten hadde omtrent lik visuell tyngde. Dette er ikke bare godt for øyet, men det gjør det også lettere for leseren å følge teksten uten å bli overveldet eller distrahert.

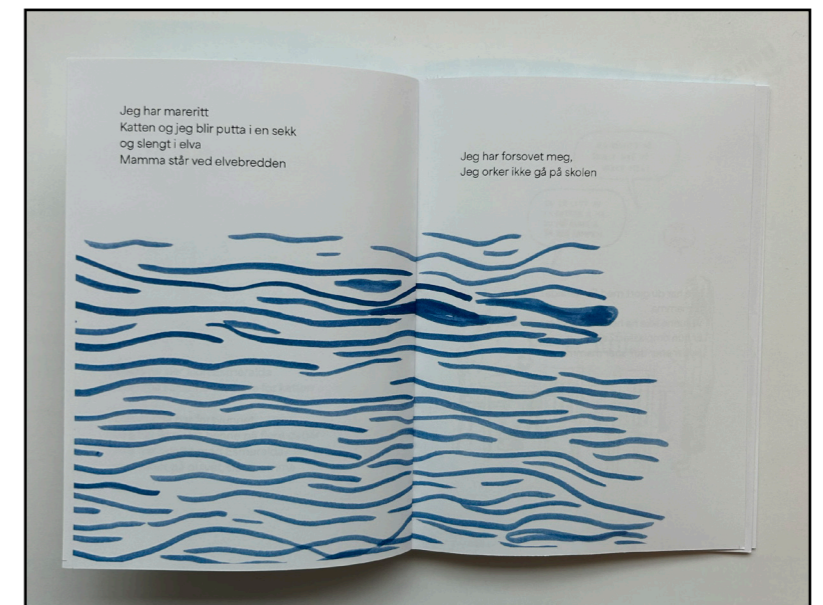
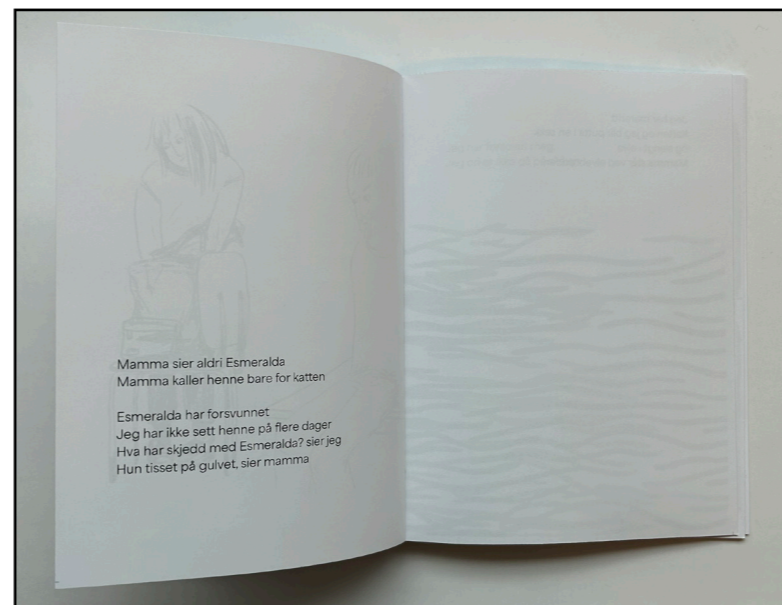
For mye informasjon eller uorganiserte oppslag kan forstyrre denne flyten og gjøre det vanskeligere å forstå teksten.



Normaloppslag

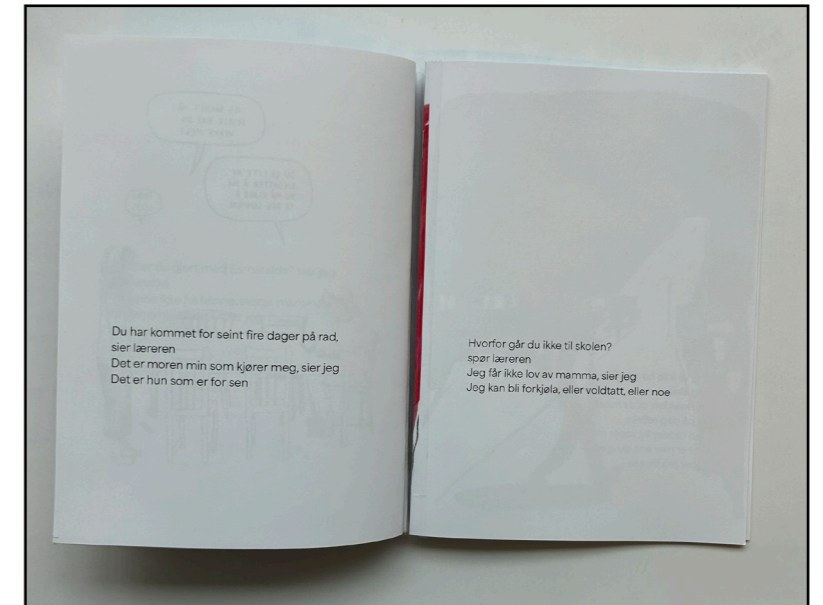
Hvor jeg ville at leseren skulle ta en pause og lese mellom linjene valgte jeg å ha en blank side. For eksempel etter “Hun tisset på gulvet, sier mamma”, skjønner vi mellom linjene at moren har kvittet seg med katten - noe som gjør Emma engstelig.

På oppslaget med elven, valgte jeg å plassere illustrasjonen på kanten av siden. Tanken var at Emmas drøm er “på kanten” av hennes realitet og reflekterer hennes frykt i virkeligheten.



Normaloppslag

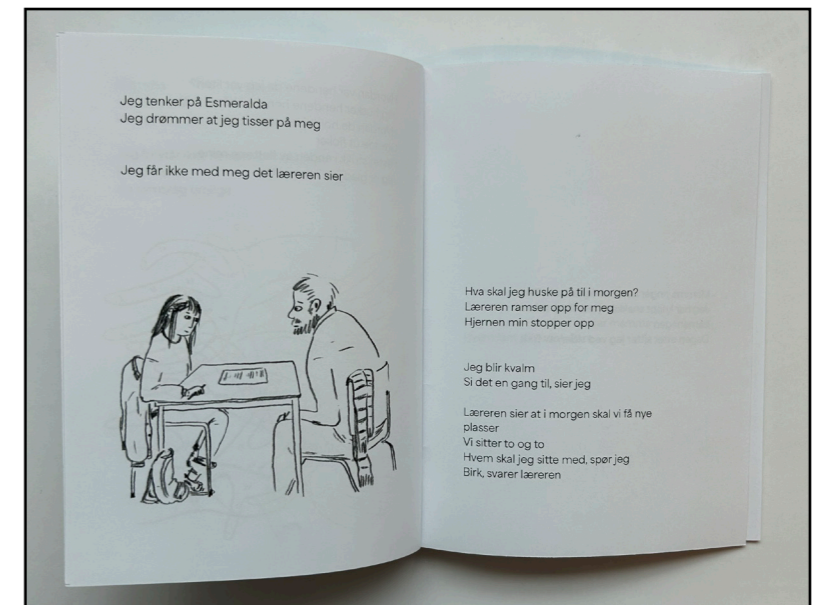
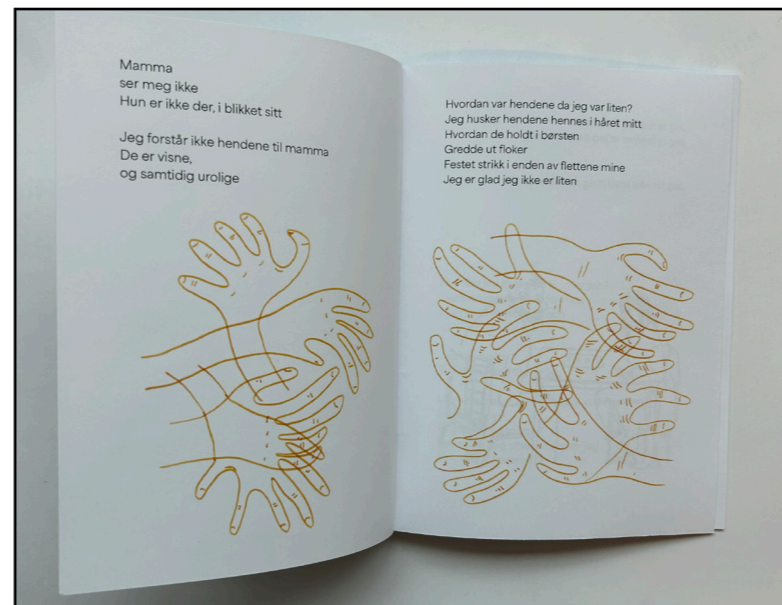
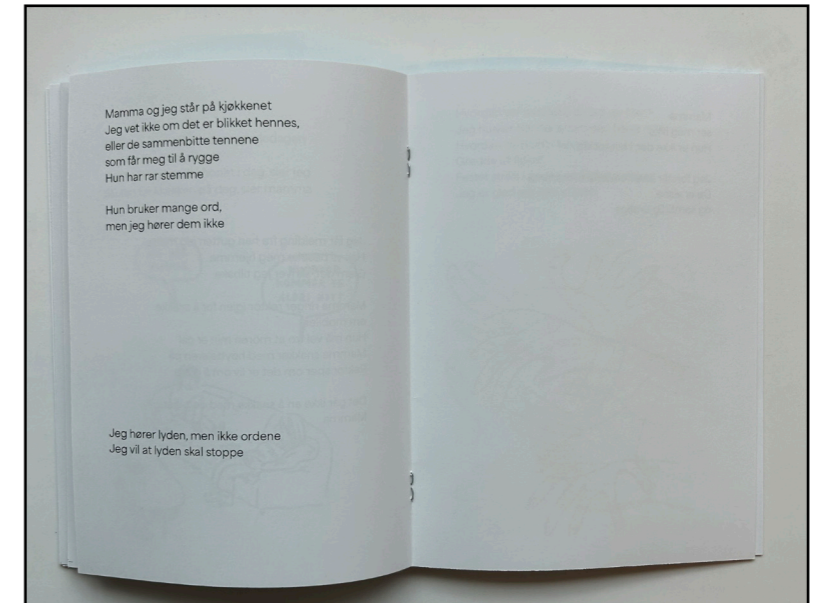
På flere av oppslagene måtte jeg være oppmersom på at noen av illustrasjonene hadde mer detaljer enn andre, så det er noe jeg tok i betraktning.



Normaloppslag

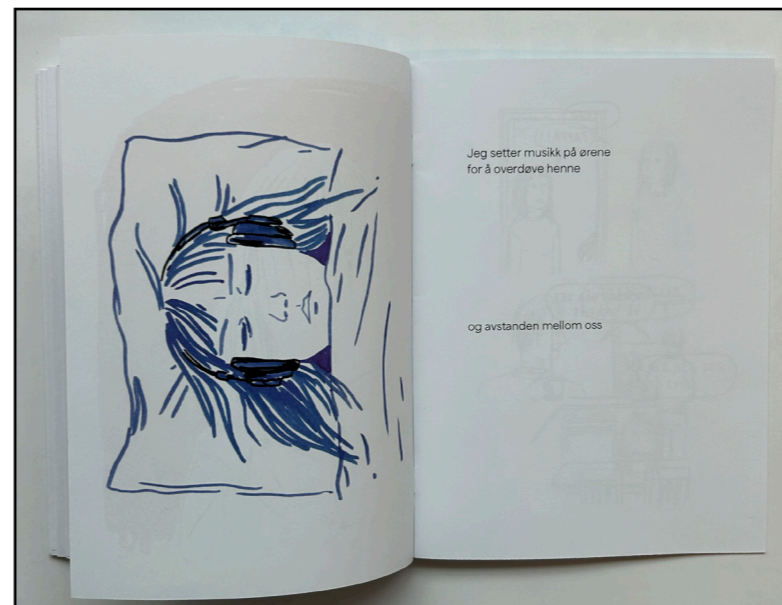
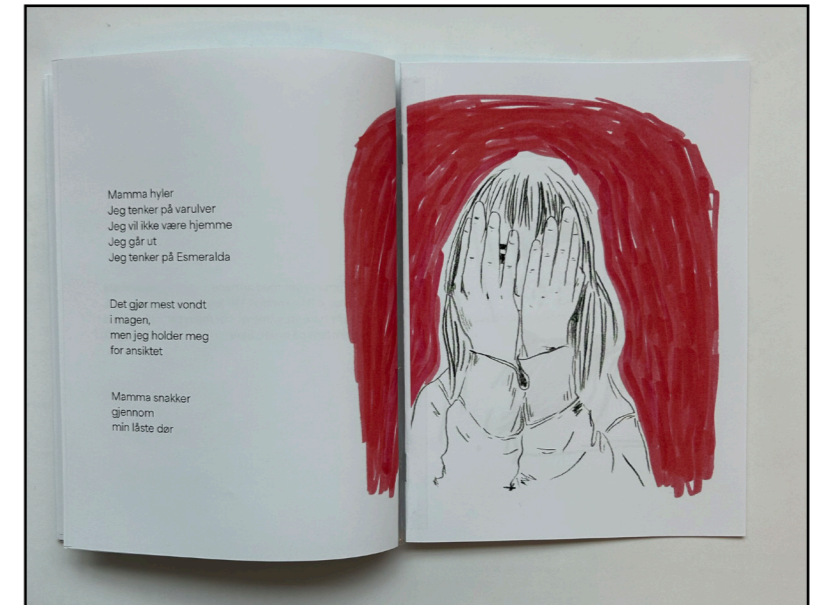
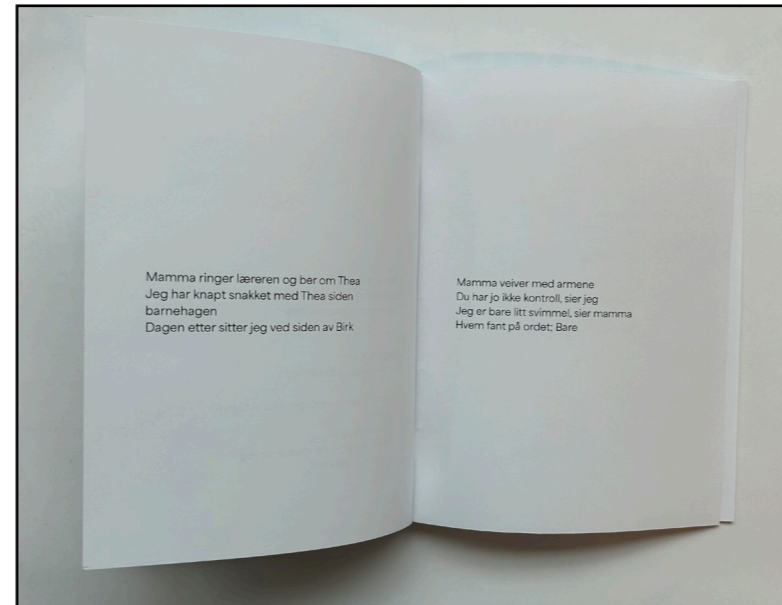
Gjennomgående i boken gjorde jeg visuelle grep for å styrke innholdet. Etter at Emma sier “men jeg hører dem ikke”, kommer det en pause på oppslaget. “jeg vil at lyden skal stoppe står det videre”, og dermed står høyre side av oppslaget tomt.

På oppslaget med tegningene av hendene, ser man at på første side er hendene litt krøller og på andre siden er de helt krøllet. Jeg har bevisst plassert dem i denne rekkefølgen, for å vise at engsteligheten øker mer og mer.



Normaloppslag

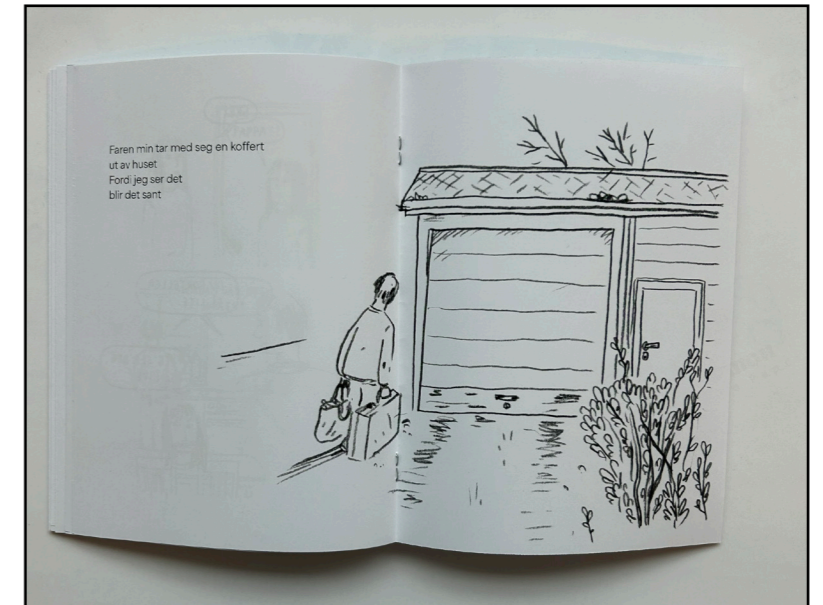
Et annet eksempel på visuelle grep er på oppslaget hvor Emma sover. Hvor det står “og avstanden mellom oss” har jeg bokstavelig talt lagt en avstand. Det kan hjelpe å bevisstgjøre leseren på ordene som står på siden.



Normaloppslag

På LeserSøkerBok sin nettside skriver de at tekster med mye luft og gode avsnitt gir de som leser i motvind mestringfølelse: De klarer først et avsnitt og får så en liten pause før de går videre til neste stopp i historien.

Dette er forutsetningen jeg har jobbet utifra, for å sørge for større mestringfølelse blandt leseren.



9. APRIL 1940

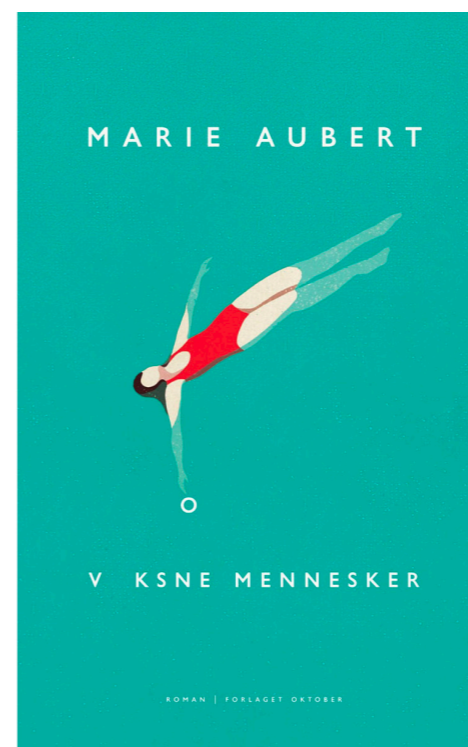
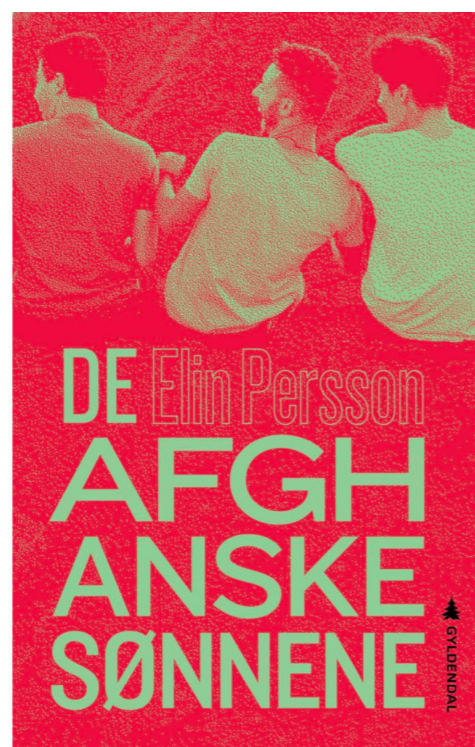
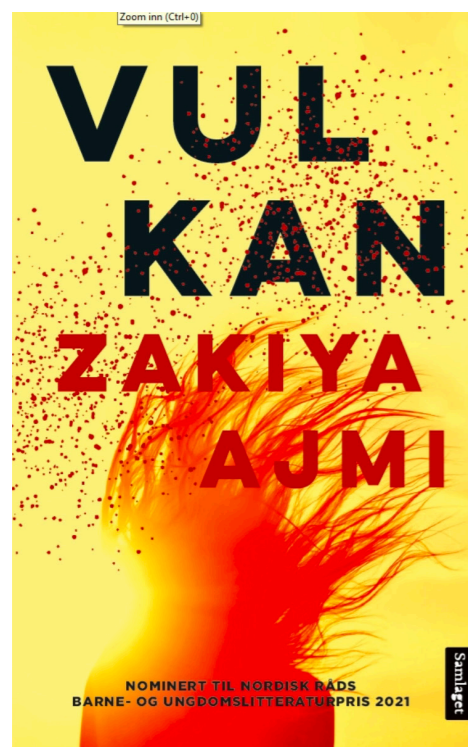
Kort om boken

Den originale boken er todelt: 9. april 1940 og 8. mai 1945 er to datoer som for alltid vil stå som svært viktige i Norges historie. Starten og slutten på 2. verdenskrig. Her kan man lese hva som egentlig skjedde disse to sentrale datoene, samt hvorfor det skjedde. Boka kan leses fra hver side: Når man har lest ferdig første del, snur man boka på hodet, og begynner på neste. For denne oppgaven skulle vi kun fokusere på del 1: 9. april 1940.

Sjangerinnsikt

Det første jeg gjorde var å se på andre bøker. Målgruppen for denne boka er de som vil ha en bok å lese uten vanskelig språk - som ikke er for lang. Jeg så derfor på andre bøker som er rettet mot lesere med dysleksi, norsk som andrespråk, generelle lesevansker eller konsentrasjonsproblemer.

Jeg dro på Deichmann bibliotek på Bjørvika og så etter bøker om krig. Etter å ha sett gjennom ulike bøker samlet jeg et par sjangertrekk som kunne hjelpe med utformingen av boka.



Research for format

Jeg undersøkte raskt hva slags formater som var vanlige for bøker, men lærte raskt at det ikke finnes noen “bransjestandard”.

Jeg tok meg tid til å grundig utforske bokhyllen hjemme, nysgjerrig på å oppdage mangfoldet av formater som var tilgjengelige.

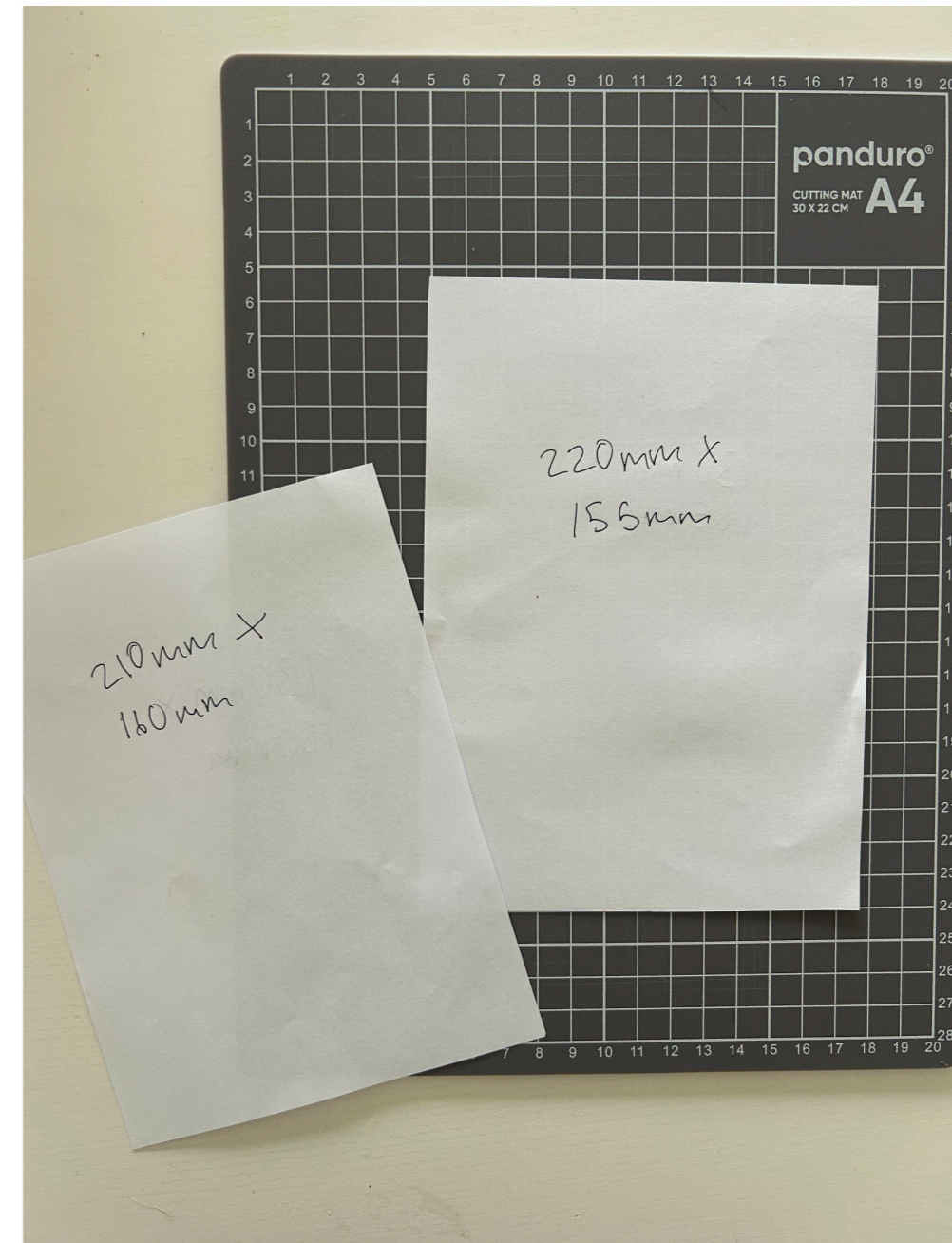
Jeg jobber på arkivet i et forskningsinstitutt, så her undersøkte jeg også om jeg fant noen formater som jeg følte var passende. Dette var uten tvil en god idé, fordi jeg fikk se på noen unike (og eldre) bøker som jeg vanligvis ikke ville funnet på et vanlig bibliotek.

Research for format

Tanken var å ha en behagelig størrelse på boken som samtidig er stor nok til å fremstå som en troverdig bok.

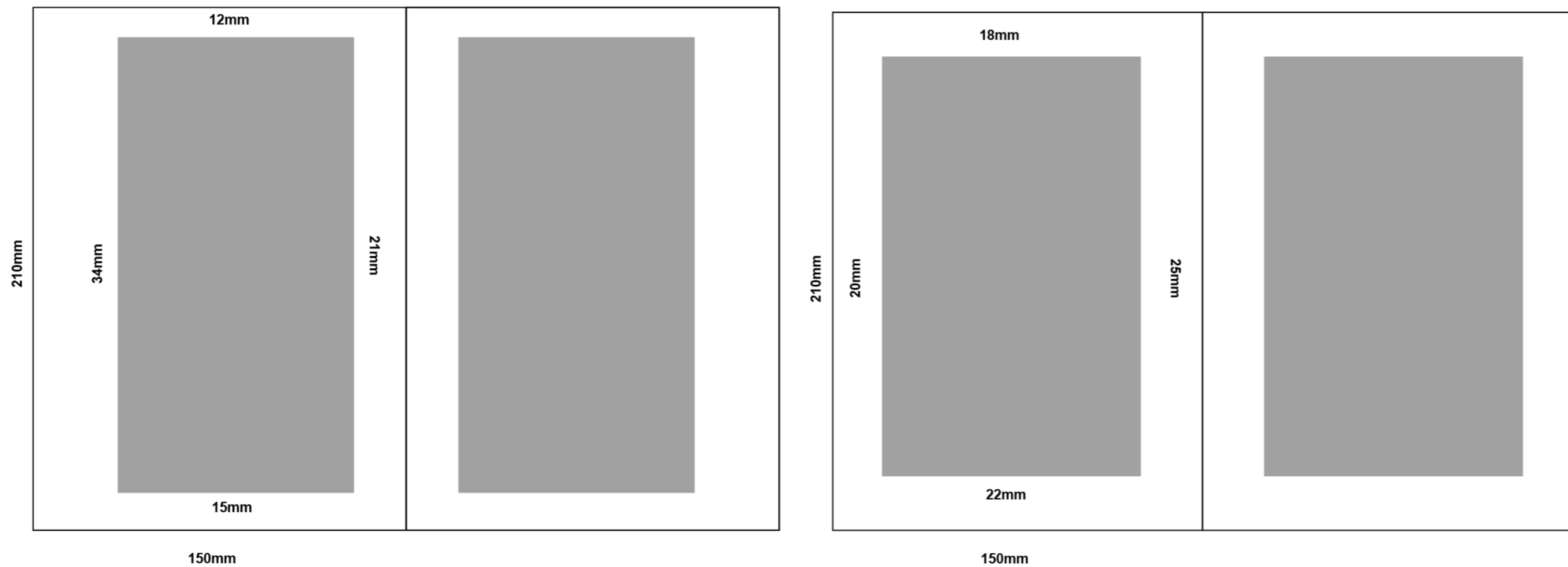
Jeg hadde to ulike forslag til format som jeg vurderte. Underveis klippet jeg ut flere ulike størrelser og så på dem selv og vurderte det med andre i klassen. Det var veldig nyttig å få tilbakemeldinger fra andre med samme oppgave.

Etter mye frem og tilbake gjennom hele prosessen ble formatet på 150mm x 210mm. Jeg kom frem til dette formatet på grunn av tilbakemeldinger, men også justeringer i forhold til tekstplassering.



Satsspeil

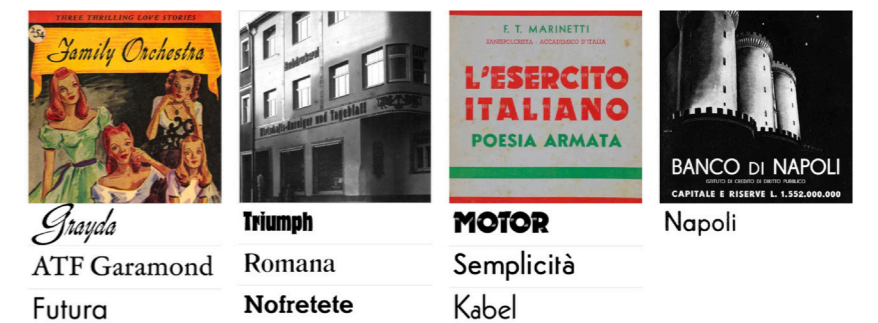
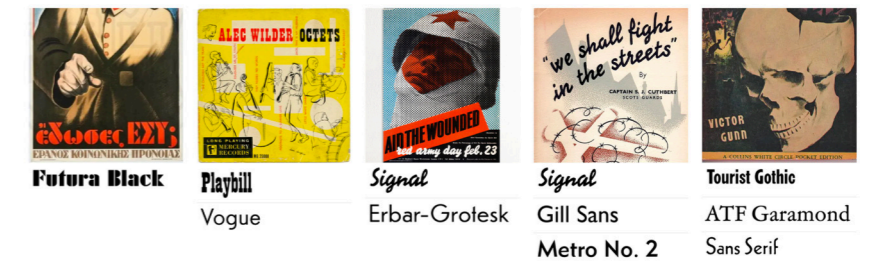
Jeg printet ut og så nøye på hva som fungerte best av satsspeilene. Etter print-test justerte jeg margene for å sørge for mer luft og for å unngå for lange linjer. Jeg valgte til slutt å ha **25mm innside, 30mm utside, 18mm topp og 12mm bunn.**



Skriftgrader

Jeg visste ganske fort at jeg ville ta i bruk antikva for brødteksten i boka. Først og fremst assosieres antikva ofte med tradisjon og autoritet, noe som kan bidra til å gi teksten en følelse av vekt og alvor som passer godt med innholdet i boka. Videre kan antikva-fontens klassiske utseende også gi boken et tidløst preg, som passer godt med historiske temaer.

I søket om tre mulige skrifttyper, så jeg på typografi i bruk på 1940-tallet og tok noe inspirasjon fra det. Jeg fant tre ulike skrifttyper som jeg følte passet til idéene jeg hadde; Century Schoolbook, Garamond Premiere og Miller text.



Century Schoolbook

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØÅ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzæøå
1234567890 @&*€\$%!?:;“”«»/()\$
Hamburgerfonts

Kommandant Birger Eriksen går opp på vollen foran kanonene. Han er 65 år, musklene i bena er stive og ryggen er vond. Så han passer til...

Garamond Premiere

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØÅ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzæøå
1234567890 @&*€\$%!?:;“”«»/()\$
Hamburgerfonts

Kommandant Birger Eriksen går opp på vollen foran kanonene. Han er 65 år, musklene i bena er stive og ryggen er vond. Så han passer til å være kommandant på et museum av...

Miller text

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØÅ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzæøå
1234567890 @&*€\$%!?:;“”«»/()\$
Hamburgerfonts

Kommandant Birger Eriksen går opp på vollen foran kanonene. Han er 65 år, musklene i bena er stive og ryggen er vond. Så han passer til å være...

Skriftgrader

Jeg printet ut de tre mulighetene og så på hva som var mest behagelig å lese. Jeg spurte venner, familie og medstudenter hvilket de syntes var enklest å lese. På medstudentrespons fikk jeg tilbakemelding at alle valgene ville fungert, men Miller text var den som hadde mest karakter og personlighet, mens de andre to var litt for nøytrale.

I forbindelse med presentasjon testet jeg 6 ulike punkter: 10, 12, 14, 16, 18 og 24. Dette var en fin øvelse for å virkelig visualisere hva de ulike punktstørrelsene er på papiret. Som man kan se på testene under, så fremstår **Miller text** litt større enn de to andre skrifttypene og etter mange printetester på det valgte formatet kom jeg frem til at det var **11pt** som var mest passende.

Century Schoolbook

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØÅ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzæøå
1234567890 @&*€\$%!?:;"'«»/()\$
Hamburgerfonts

Kommandant Birger Eriksen går opp på vollen foran kanonene. Han er 65 år, musklene i bena er stive og ryggen er vond. Så han passer til...

Garamond Premiere

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØÅ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzæøå
1234567890 @&*€\$%!?:;"'«»/()\$
Hamburgerfonts

Kommandant Birger Eriksen går opp på vollen foran kanonene. Han er 65 år, musklene i bena er stive og ryggen er vond. Så han passer til å være kommandant på et museum av...

Miller text

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØÅ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzæøå
1234567890 @&*€\$%!?:;"'«»/()\$
Hamburgerfonts

Kommandant Birger Eriksen går opp på vollen foran kanonene. Han er 65 år, musklene i bena er stive og ryggen er vond. Så han passer til å være...

Skriftgrader

For overskrifter og underoverskrifter brukte jeg lang tid på å finne den rette. For denne boken måtte jeg finne ut av kapitteloverskrifter, underoverskrifter og stedsnavn.

Jeg så på skrifttyper som ga en antydning til temaet - nemlig krig. Derfor undersøkte jeg hva slags fonter som gi assosiasjoner med krig og militær. Samtidig ville jeg ikke at det skulle være klisje.

Pressio var en skrifttype jeg fant, som fulgte tanketråden min. Pressio er designet av Max Phillips fra Signal Type Foundry. Den ga et mer unikt utseende, men var samtidig lett å lese - og ikke for klisjé.

For kapittelittel brukte jeg Pressio medium 50pt i versaler. Underoverskriften er Pressio regular 17pt i versaler og stedsnavn er Pressio condensed light 16pt. Acumin Pro light har jeg valgt for diverse sekundære overskrifter.

Jeg følte dette typografiske hierarkiet var det riktige valget.

Pressio Medium

Pressio Regular

Pressio Condensed Light

Acumin Pro Light

Skytning

Etter jeg hadde valgt punkt så jeg på skytning. Jeg testet skytning på 13 (auto), 16 og 18. Jeg så nøye gjennom Eivor Vindenes sitt rammeverk for design og layout, og dermed hvor viktig skytning/linjeavstand er for leseropplevelsen. Dette er en del av prosessen jeg jobbet mye frem og tilbake med, men hovedfokuset var å sørge for best mulig lesbarhet og skytning på **18** var det jeg endte opp med.

11pt - 13 skytning

Tyskland tapte første verdenskrig i 1918. Landet gikk gjennom noen harde år. Folk mistet jobbene sine, familier sultet, og politikerne tapte tillit. Tyskerne ønsket seg en sterk leder med raske løsninger. Dermed vant Adolf Hitler og hans nasjonalsosialistiske parti valget i 1932. Hitler sørget for at folk kom i arbeid.

11pt - 16 skytning

Tyskland tapte første verdenskrig i 1918. Landet gikk gjennom noen harde år. Folk mistet jobbene sine, familier sultet, og politikerne tapte tillit. Tyskerne ønsket seg en sterk leder med raske løsninger. Dermed vant Adolf Hitler og hans nasjonalsosialistiske parti valget i 1932. Hitler sørget for at folk kom i arbeid.

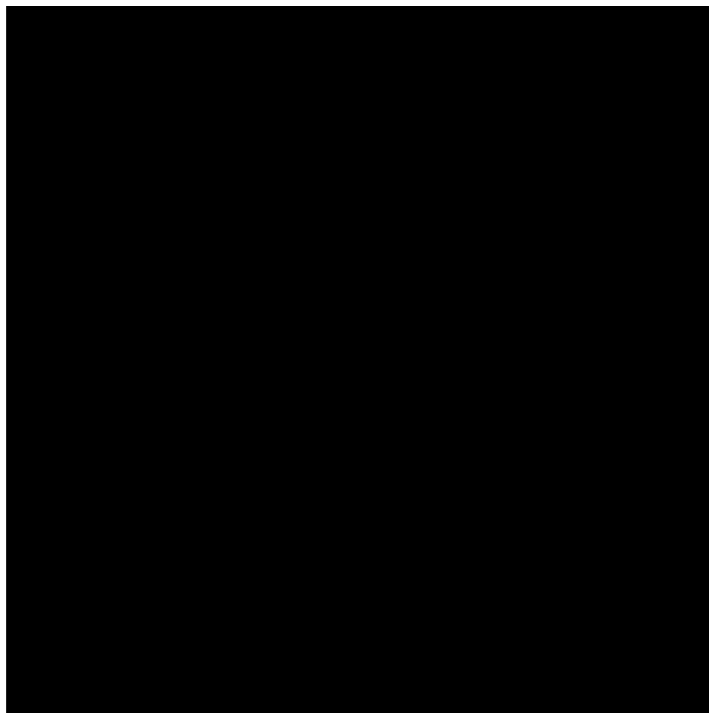
11pt - 18 skytning

Tyskland tapte første verdenskrig i 1918. Landet gikk gjennom noen harde år. Folk mistet jobbene sine, familier sultet, og politikerne tapte tillit. Tyskerne ønsket seg en sterk leder med raske løsninger. Dermed vant Adolf Hitler og hans nasjonalsosialistiske parti valget i 1932. Hitler sørget for at folk kom i arbeid.

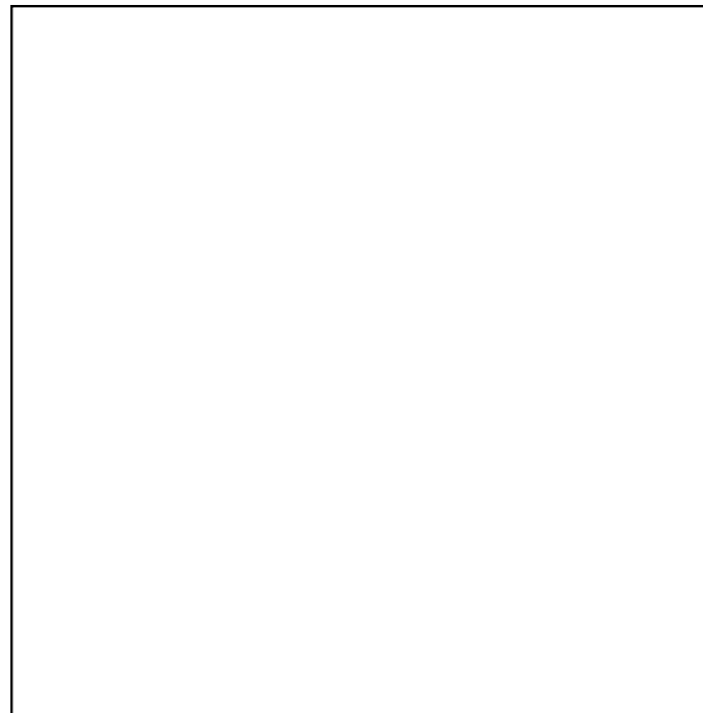
Fargevalg

For å gi boken et profesjonelt og historisk troverdig uttrykk brukte jeg minimalt med farger. For å knytte omslag og materie valgte jeg å bruke blåfargen fra omslaget i på kapitteloppslag og overskrifter, samt smusstittel og titteloppslag. For optimal leselighet sørget jeg for full kontrast med kun svart tekst på hvit bakgrunn.

#000000



#FFFFFF



#2D3344



Omslag

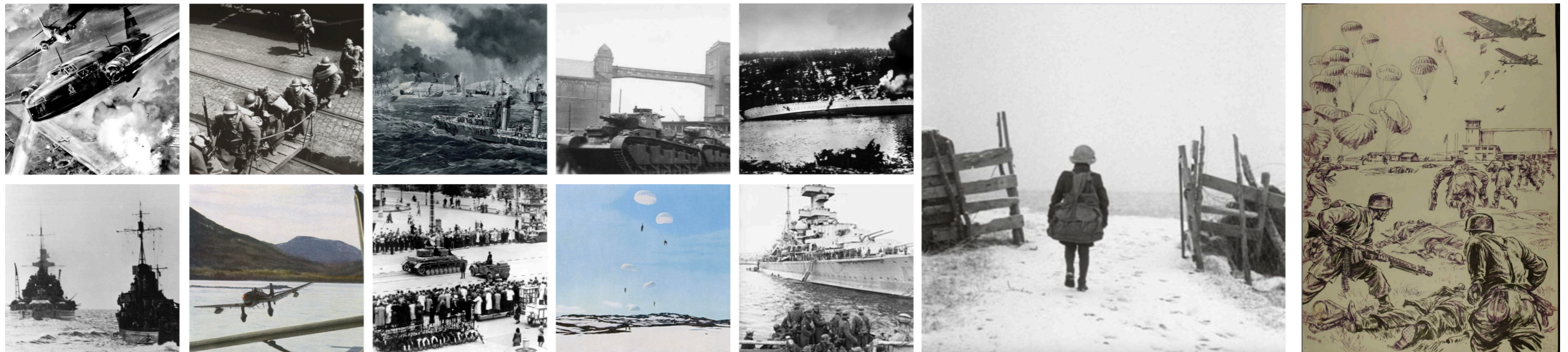
Omslaget er det første leserne ser når de kommer over boken, enten i en bokhandel, på nettet eller på en bibliotekshylle. Et attraktivt omslag skal tiltrekke oppmerksomheten deres og kommunisere godt hva bokens kategori og sjanger er. Samtidig skal det også være med på å fortelle den potensielle leseren hva slags innhold, tema eller stemning de kan forvente når de åpner boka.

Den første delen av research for omslag var å se på bokomslag for andre bøker om 2. vk, for å få en sans for hva som gjør en krigsbok gjenkjennelig. Selv om denne boken har fokus på å være 'litt å lese', er det likevel viktig at omslagets uttrykk skilr inn med andre bøker med samme tema. Dette kan sørge for en større mestringsfølelse blandt de som velger å plukke opp denne boken av ulike grunner.

Omslag

Ved å bruke et fotografi på forsiden kunne jeg øke troverdigheten av boka på flere måter. Bilder som viser scener, gjenstander eller personer som er relevante for den historiske perioden eller hendelsen som boken handler om, kan bidra til å gi leseren tillit til forfatterens research og nøyaktighet.

Men jeg fikk tilbakemelding om at det er imidlertid viktig å huske at disse bildene må være nøye utvalgt og historisk korrekte, ellers kan det svekke bokens troverdighet. Jeg undersøkte i digitalt museum og andre nettsider som kunne gi meg innsikt om Norge i 1940.



Omslag

Jeg søkte videre etter et fotografi som var treffende og hadde blikkfang. Jeg fant et bilde av soldater med en kanon rettet mot kameraet på historienet.no under en publisering om invasjonen 9. april. Jeg 'colorized', og utvidet fotografiet i Photoshop, så det ville passe for omslaget både foran og bak.



Forside

På forsiden inkluderte jeg tittelen med Pressio medium condensed, og forfatterens navn står i Acumin Pro Light. Hovedelementet på forsiden er fotografiet av soldatene med kanonen. Dette bildet demonstrerer trusselen som befolkningen møter ved okkupasjonen 9. april 1940.

Rødfargen på tittelen står i kontrast med bildet og er en symbolisering av krigens lidelser.

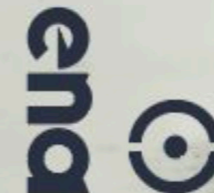


Bakside

Baksiden ble en fortsettelse på bildet på forsiden. Jeg sørget for at baksiden var enkel og lys, for å sikre god lesbarhet for teksten. Her står et utdrag fra boken hentet fra LeserSøkerBok sin nettside. Også inkludert er strekkode, forlag og LSB-logo.



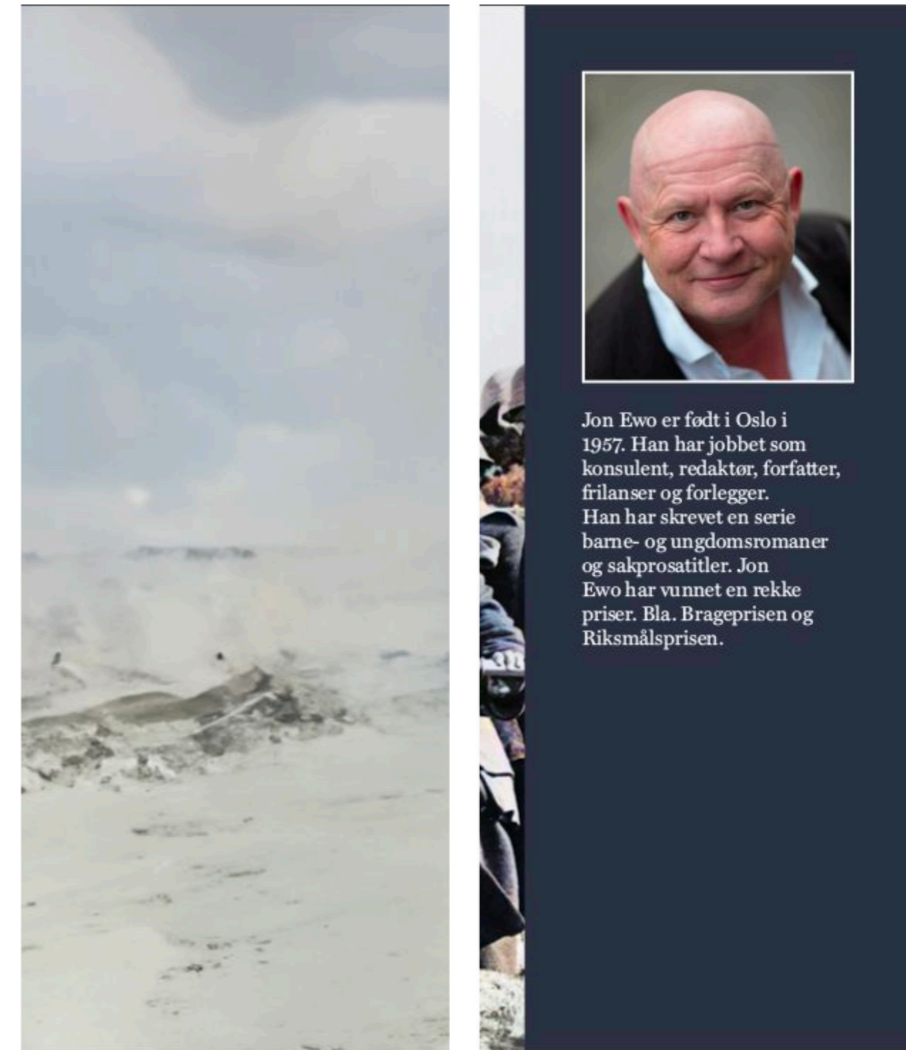
Rett før midnatt får statsminister
Nygaardsvold beskjed om
krigsskipene som er på vei. Han
innkaller statsrådene til krisemøte.
Utenriksminister Koht kommer
en stund etter de andre. Han ser
hvor bleik statsministeren virker.
Mannen ser ut som om han skal få et
hjerteinfarkt. Koht får raskt vite at
Norge blir angrepet av tyske krigsskip.



Klaffer og marg

På forside-klaffen fortsetter forsidebildet delvis. Her har jeg inkludert et utdrag om forfatteren Jon Ewo og et bilde av han på en mørk blå farge hentet fra fotografiet. På baksideklaffen valgte jeg å ha fortsettelsen av bildet.

Prosessen for å lage marginen var ganske rask. Jeg plasserte tittelen og forfatter sidestilt, og nederst la jeg ena-logoen. Fordi boken har et smussomslag vil ikke marginen være veldig skarp, så jeg har valgt at den blå bakgrunnen skal fortsette litt over kanten på marginen.



Jon Ewo 9. APRIL 1940

ena

Omslag



Papirvalg

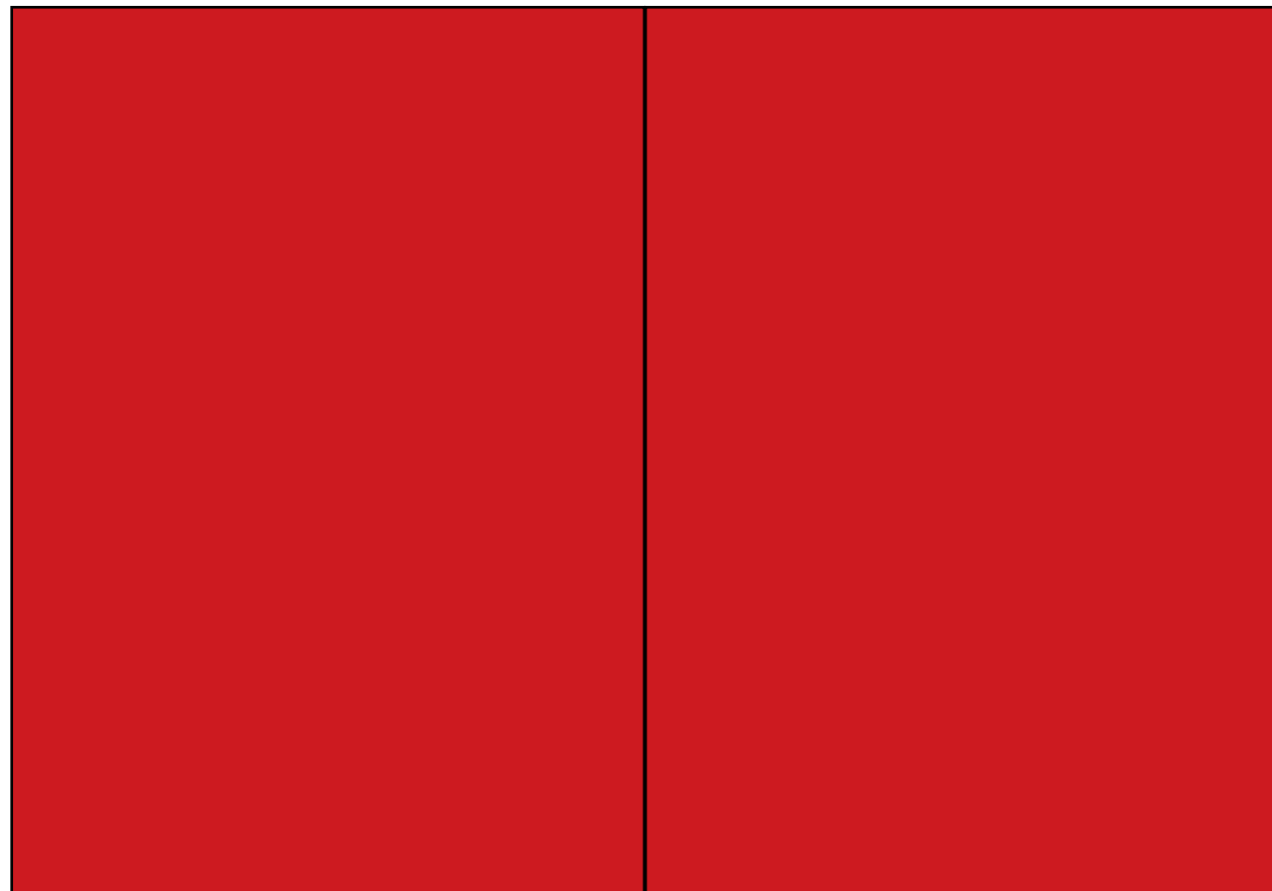
Under forelesning av Erik Bakkeland ved arctic paper lærte vi at det er lettest å lese på gul/gråtoner - i motsetning til helt hvitt papir. De fleste av illustrasjonene er veldig detaljerte, så et mer glatt papir bør brukes. For å sørge for lite gjennomskinn fra siden bak - noe som svekker lesbarhet, valgte jeg et litt tykkere papir. Derfor kom jeg frem Muncken Pure 120 gram.

| ← Munken Pure | 80* | 90* | 100 | 120 | 130 | 150 | 170 | 200 | 240 | 300 [®] | 400 [®] | 600 [®] |
|------------------------------|-----|-----|------|------|------|------|------|------|------|------------------|------------------|------------------|
| Grammage (g/m ²) | | | | | | | | | | | | |
| Opacity (%) | 88 | 90 | 92 | 94 | 95 | 96 | 97 | 98 | 99 | 100 | 100 | 100 |
| Thickness (µm) | 104 | 117 | 113 | 136 | 147 | 170 | 192 | 226 | 271 | 339 | 452 | 678 |
| Bulk (thickness/grammage) | 1.3 | 1.3 | 1.13 | 1.13 | 1.13 | 1.13 | 1.13 | 1.13 | 1.13 | 1.13 | 1.13 | 1.13 |
| Whiteness (CIE) | 62 | 62 | 62 | 62 | 62 | 62 | 62 | 62 | 62 | 62 | 62 | 62 |
| Roughness (Bendtsen, ml/min) | 150 | 150 | 150 | 150 | 150 | 150 | 150 | 150 | 150 | 150 | 150 | 150 |



For- og baksats

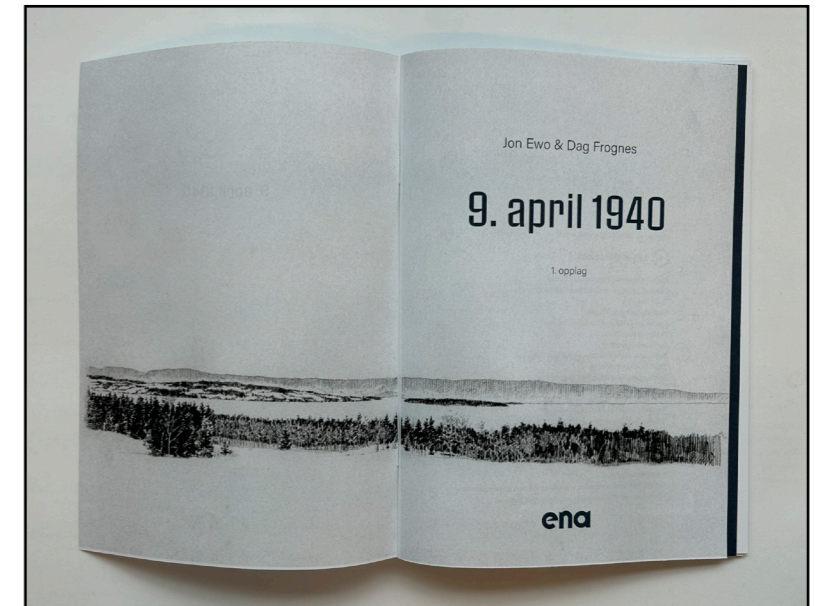
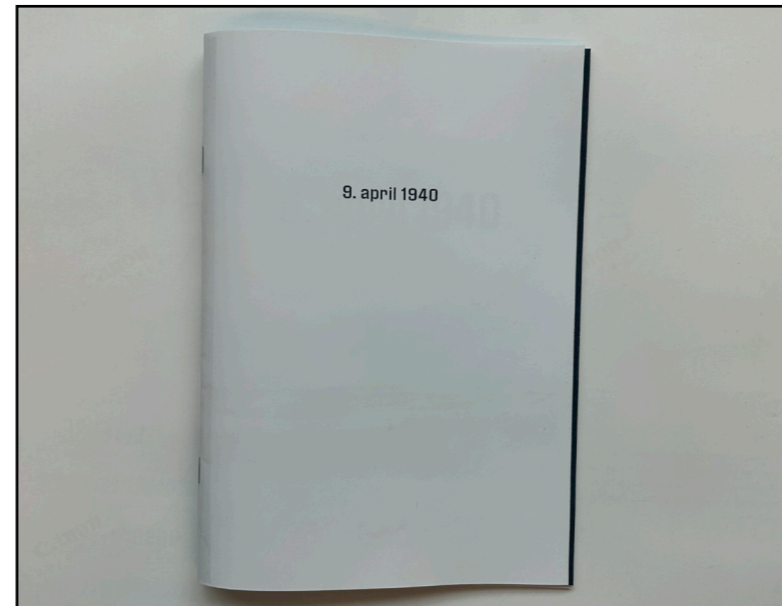
Basert på omslagets endelige design valgte jeg å kun ha en rød for- og baksats for boken. Rødfargen knytter fargen på forsiden til innsiden.



Smusstittel og titteloppslag

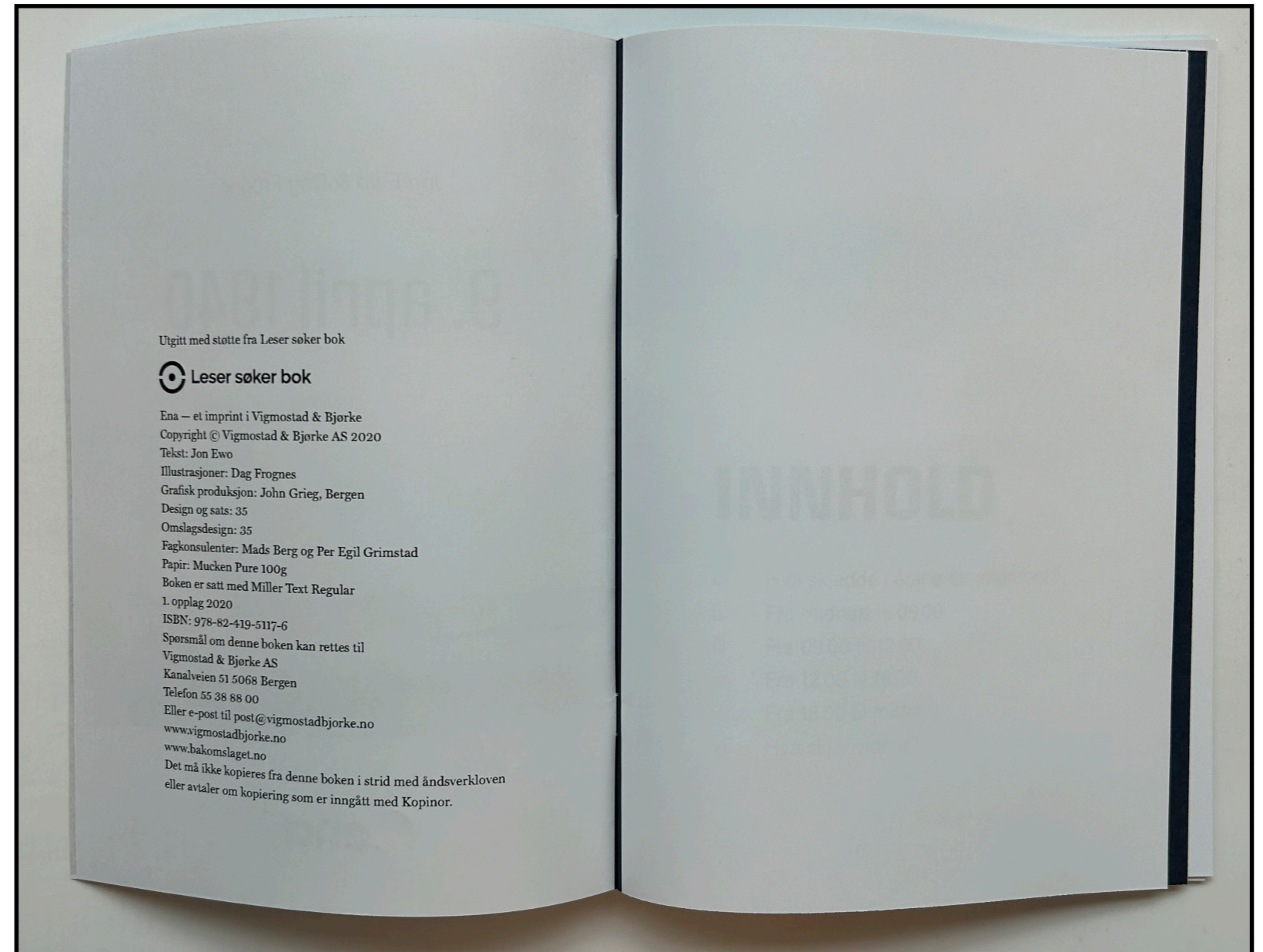
På smusstittelen valgte jeg å ha tittelen i Pressio.

For titteloppslaget hadde jeg tre ulike skisser. Jeg valgte til slutt den siste, hvor jeg følte det typografiske hierarkiet sto sterkest. Der brukte jeg en illustrasjon av Dag Fognes (samme som i boka) som hadde samme uttrykk som illustrasjonene i boken - noe jeg fikk godkjent av veileder å gjøre.



Kolofon

For kolofonsiden hadde jeg to ulike skisser. Jeg valgte den venstrestilte, fordi den var mer på linje med resten av boka. Jeg har valgt størrelse 9pt med skytning på 13pt.

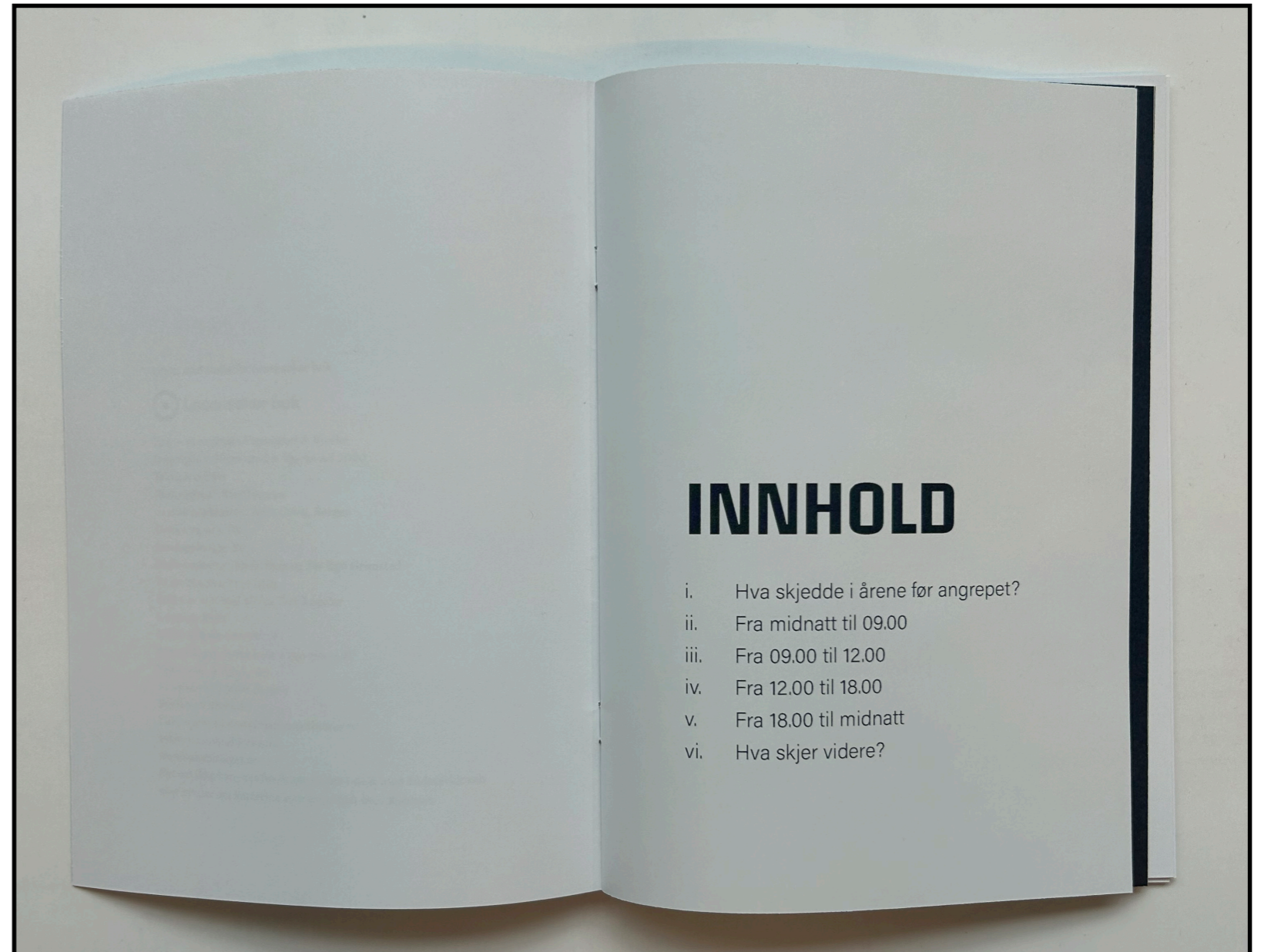


Innholdsfortegnelse

Hovedjobben til innholdsfortegnelsen er å tydelig vise hierarkiet av innholdet i boken.

Her har jeg brukt Pressio Medium og Acumin Pro Light.

Innholdsfortegnelsen er relativt enkel, så jeg har brukt romertall for å gi det et historisk preg.



Kapitteloppslag

For kapitteloverskriftene valgte jeg å ha dem på hele oppslag. Av personlig erfaring har jeg opplevd at egne oppslag for nye kapittler er nyttig for å finne tilbake til hvor jeg tok en pause fra lesingen. Det kan da være med på å hjelpe en nølende leser fortsette.

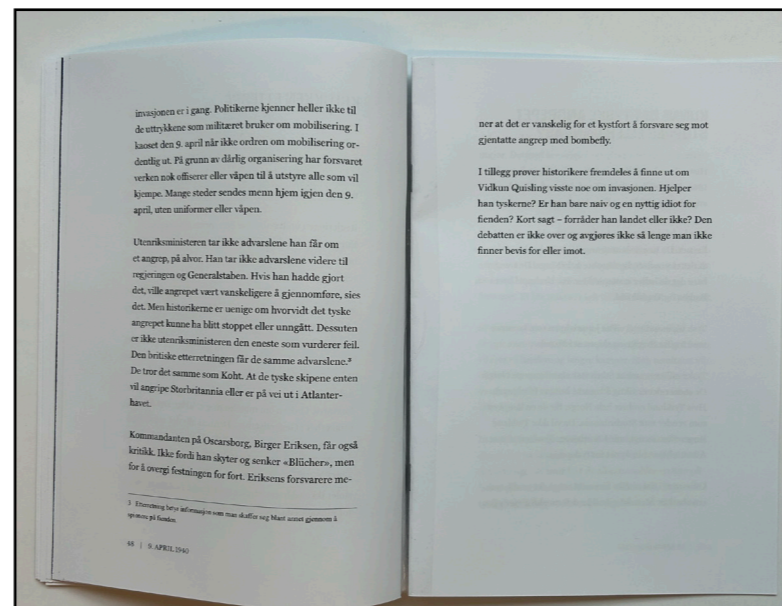
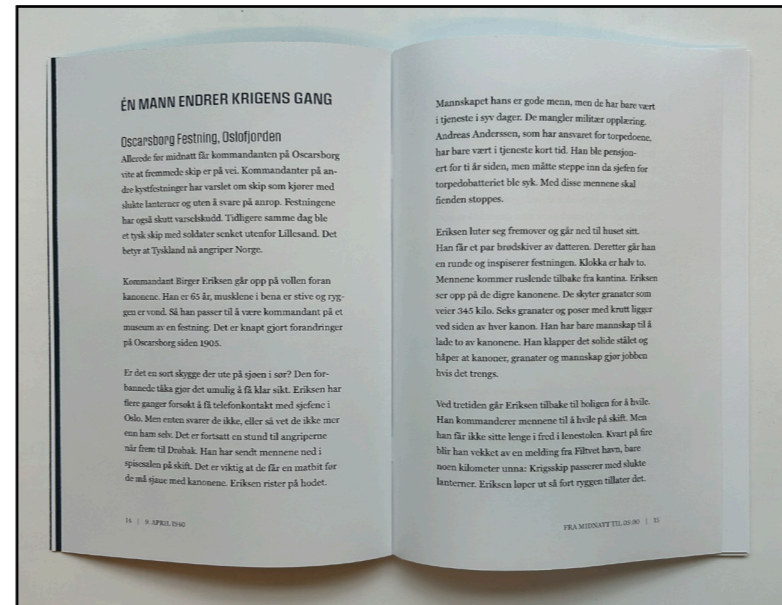
Oppslagene står i stor kontrast med resten av boka med mørk blå bakgrunn og hvit skrift (Pressio Medium).



Pagina og fotnoter

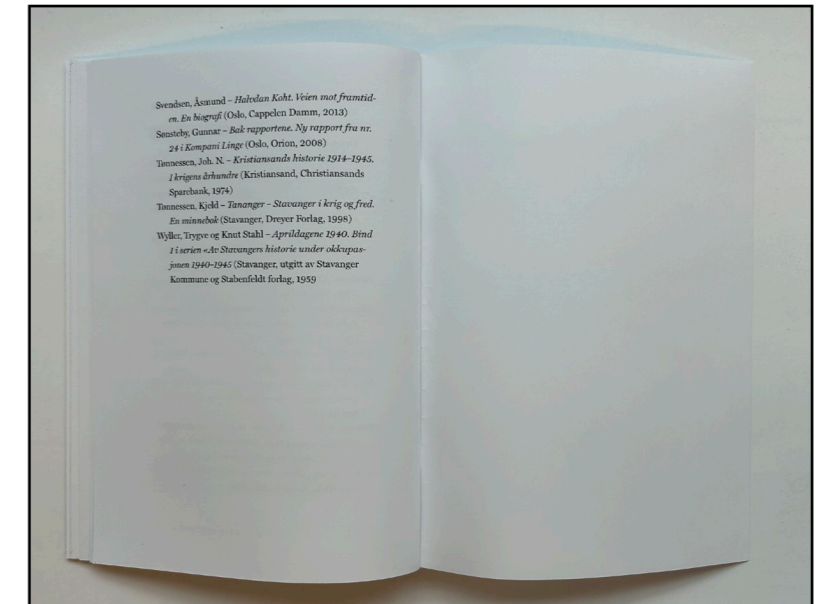
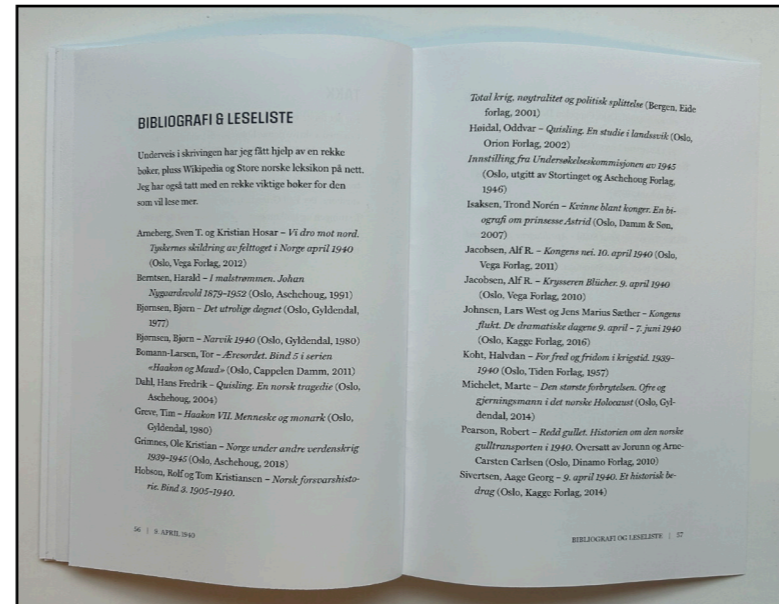
På venstre side av oppslag har jeg sidetall og navnet på boka og på høyre side har jeg kapittelittel og sidetall.

På oppslag hvor det nederste på siden er en illustrasjon har jeg valgt å ikke ha pagina. Det samme gjelder hvor teksten ikke overgår halve siden. Dette er for å unngå såkalte “fluelorter” som kan være distraherende for leseropplevelsen.



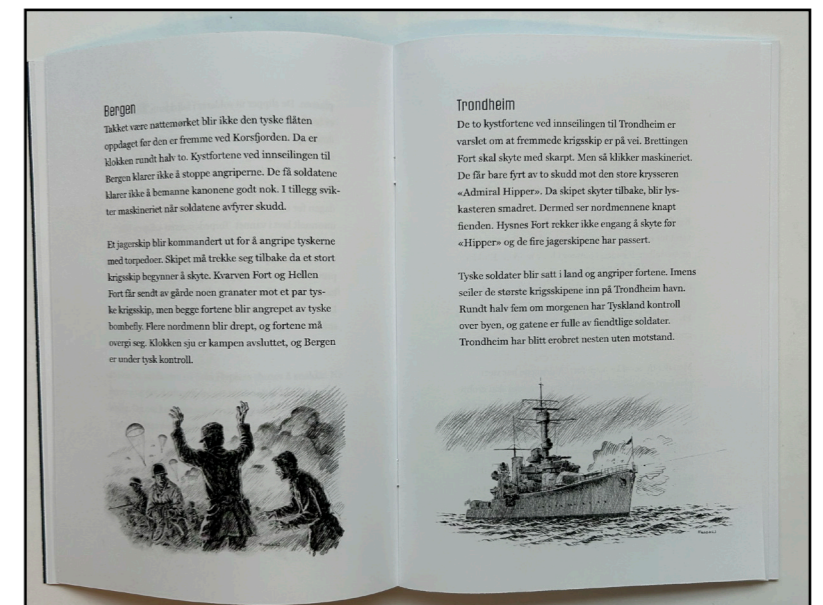
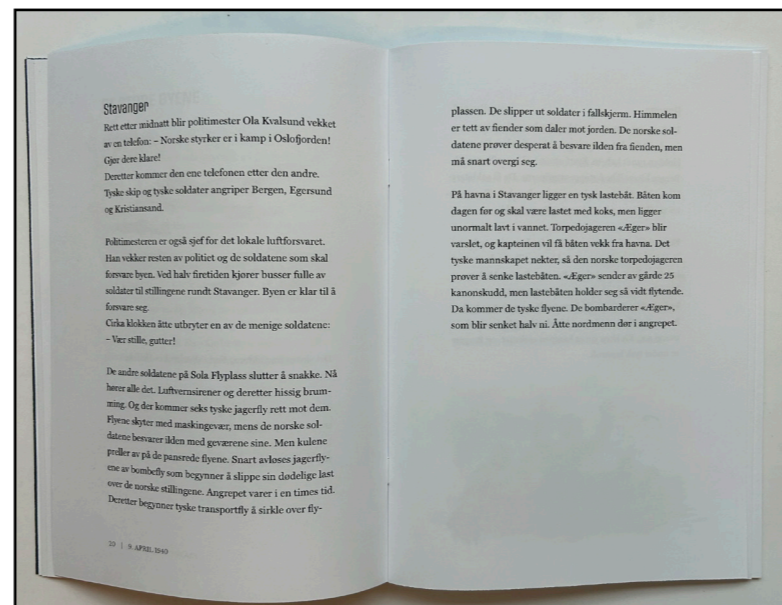
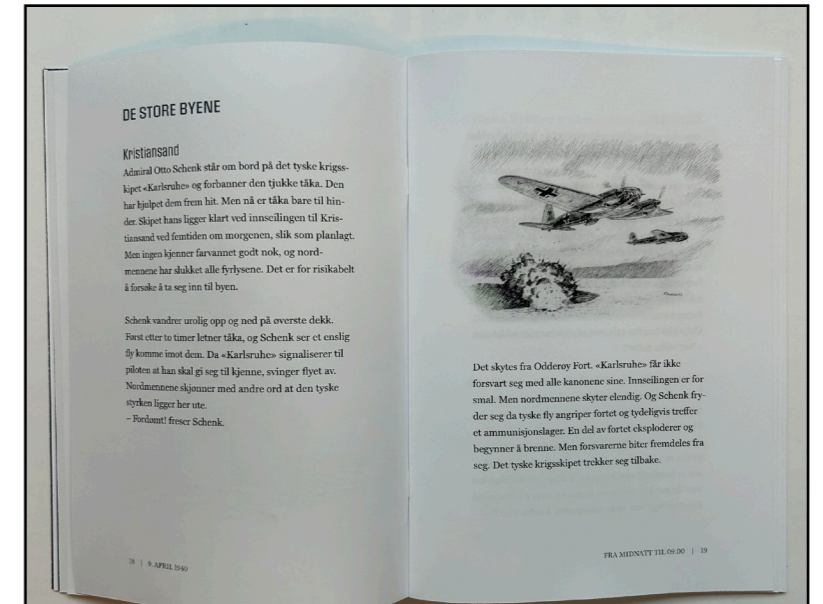
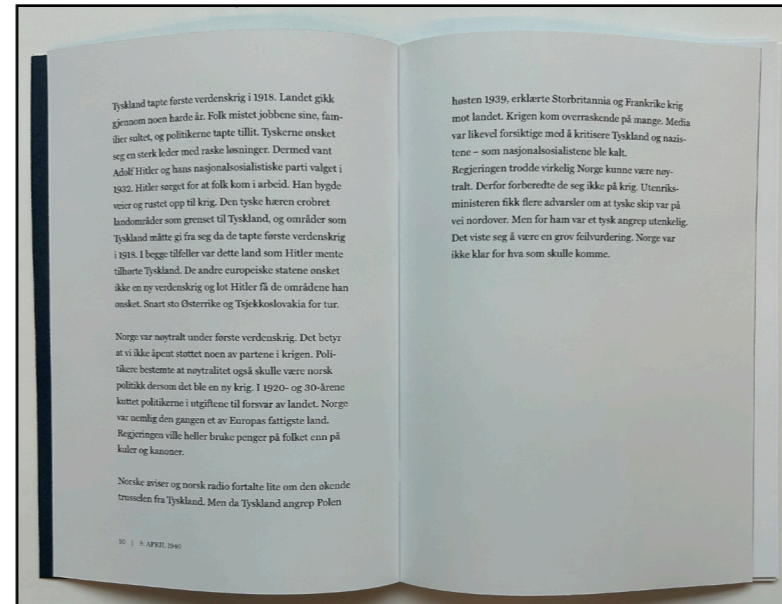
Bibliografi

For layouten til bibliografien måtte jeg sørge for at den var adskillelig fra brødteksten. Jeg valgte å ha samme skrifttype og skytning, men å ha et hengende innrykk. Dette er et grep som ofte gjøres i leselister og bibliografier, så det vil bli lett gjenkjennelig som en litteraturliste.



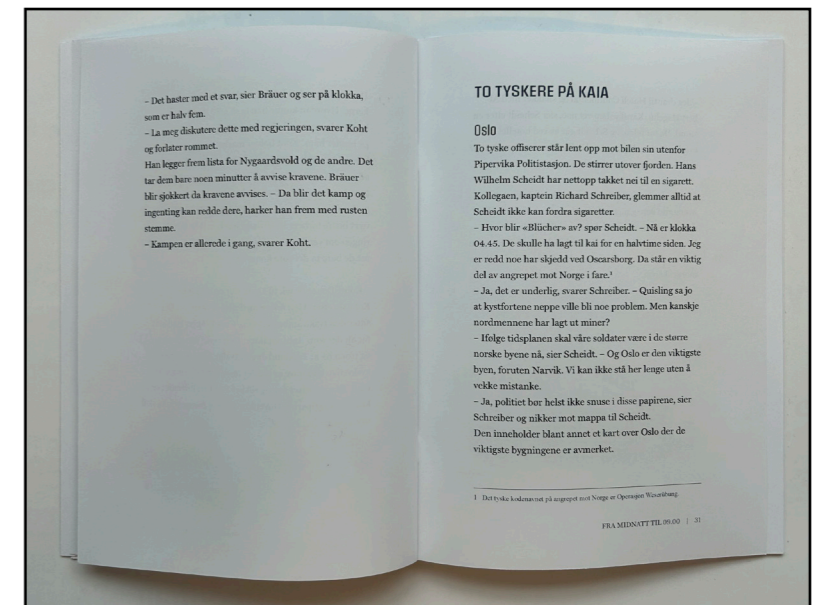
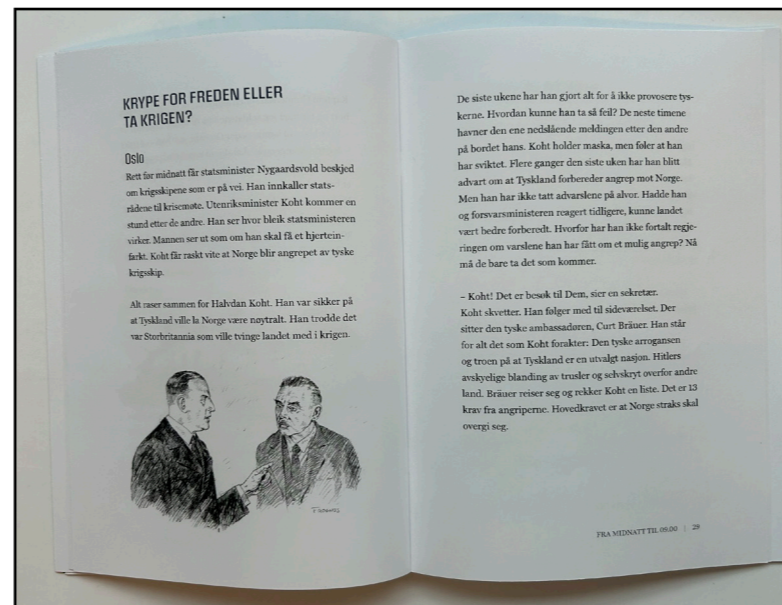
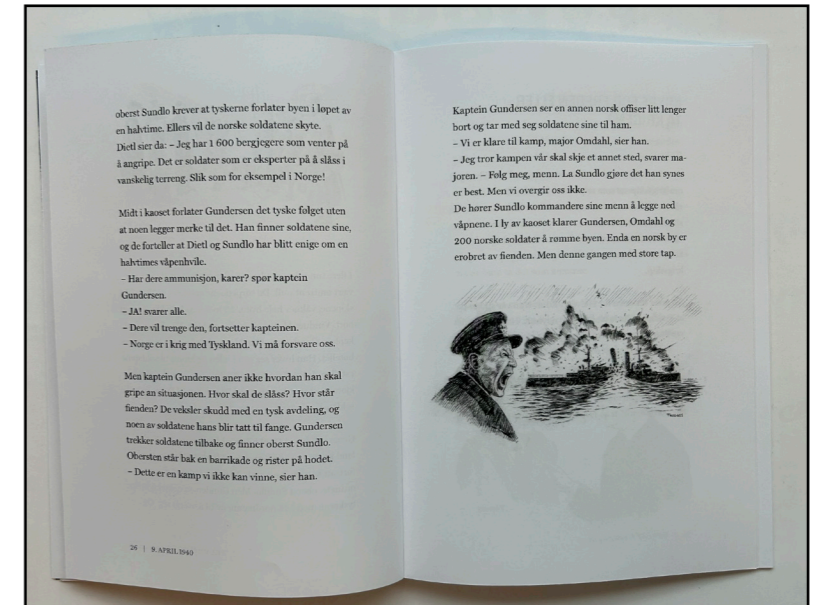
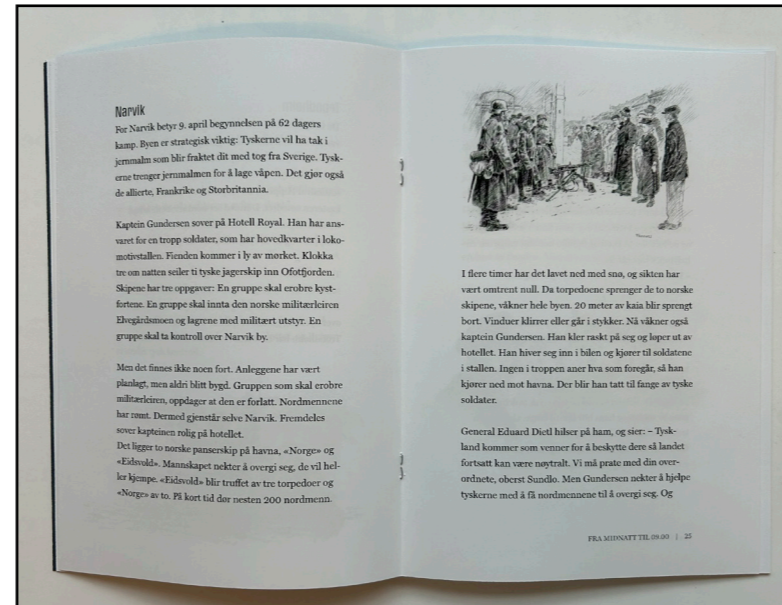
Normaloppslag

For plasseringen av teksten, hadde jeg satsspeilet å jobbe utifra, så den delen var veldig naturlig. Jeg visste umiddelbart etter rask testing at venstrestilt tekst, og løs høyremarg var riktig for denne boken slik som foredraget fra Leser Søker Bok tilsa.

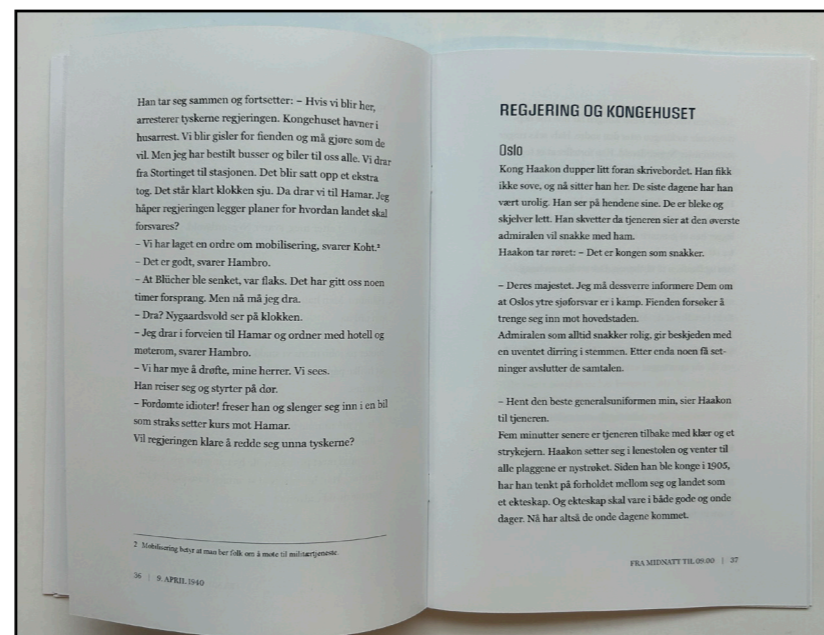
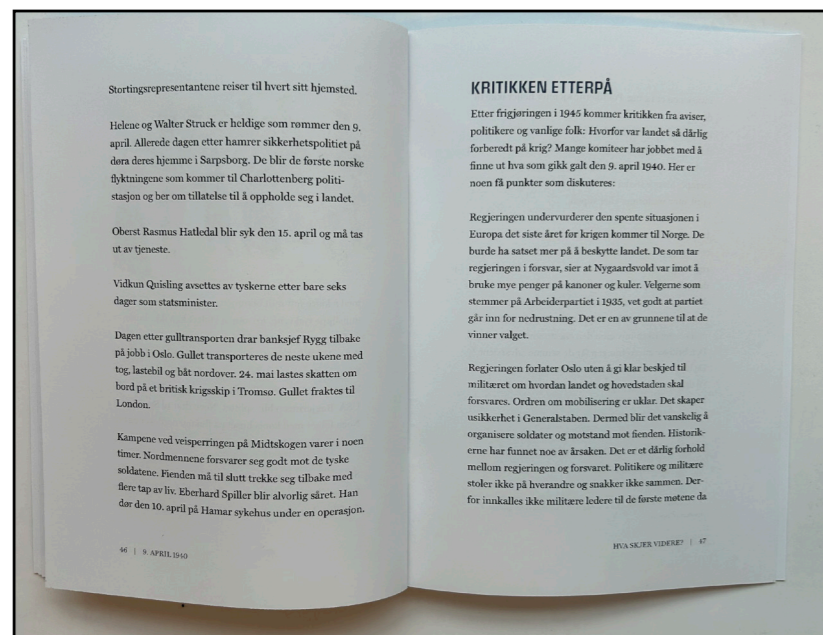
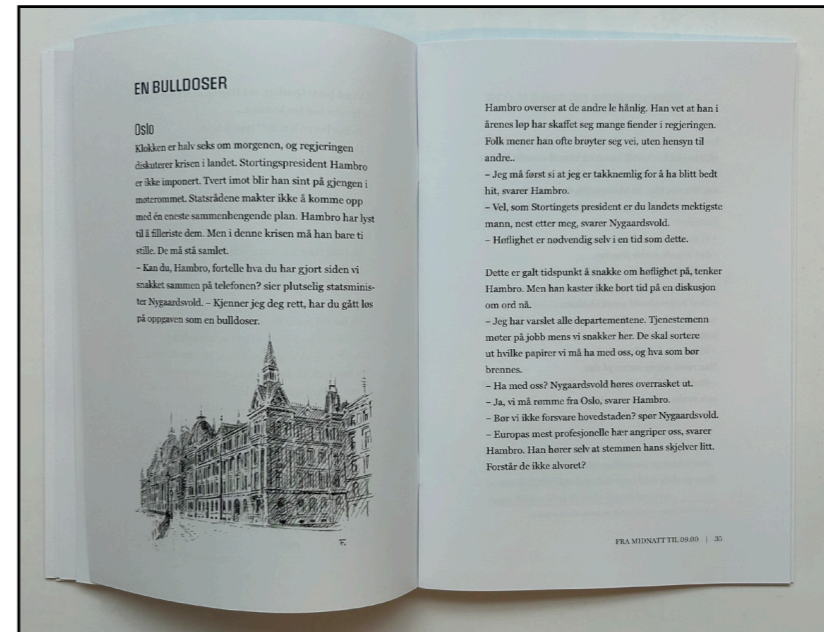
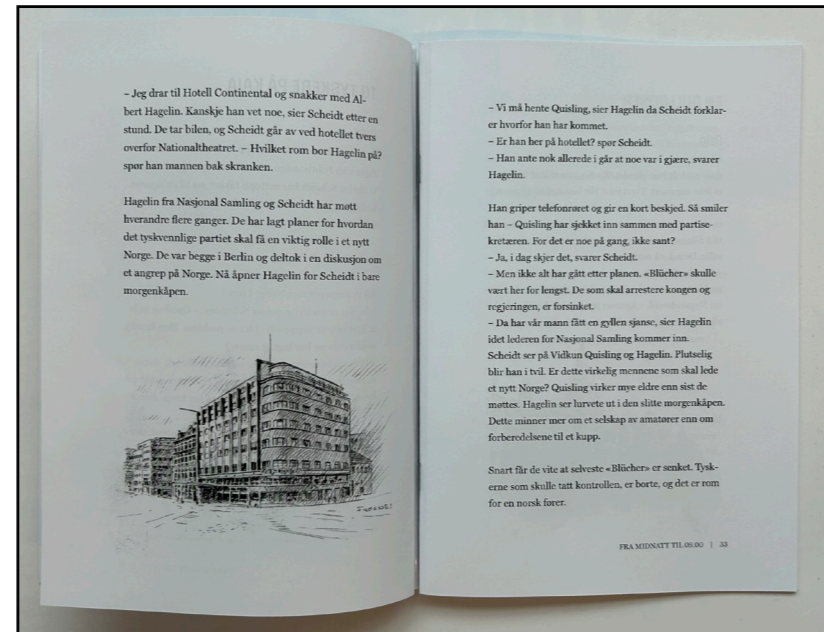
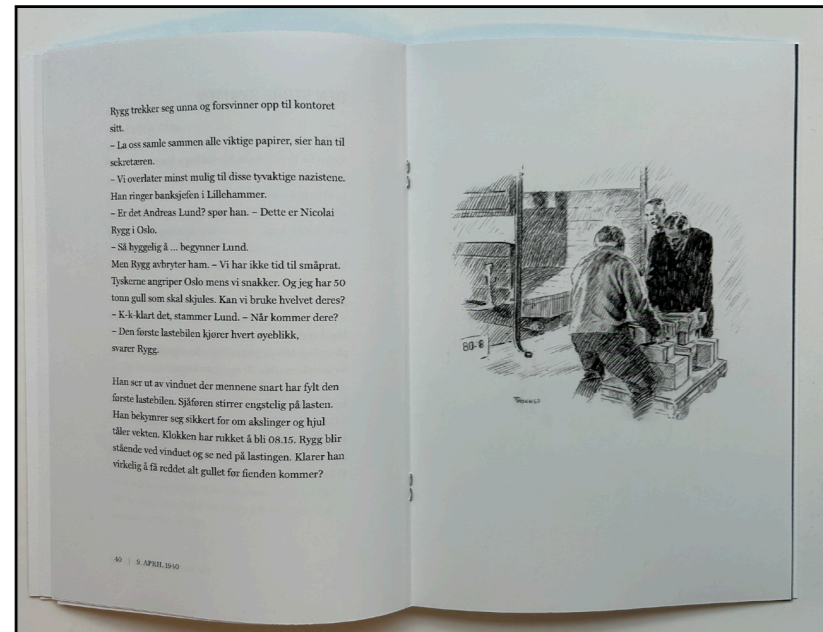


Normaloppslag

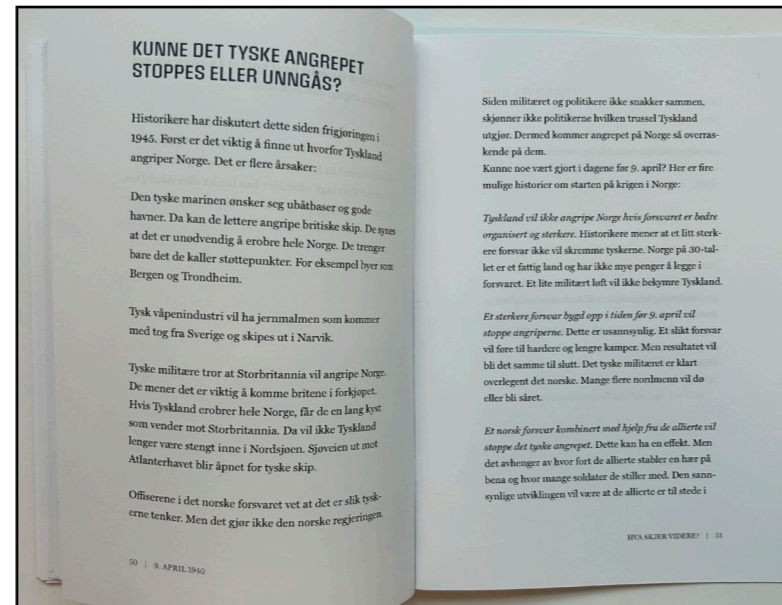
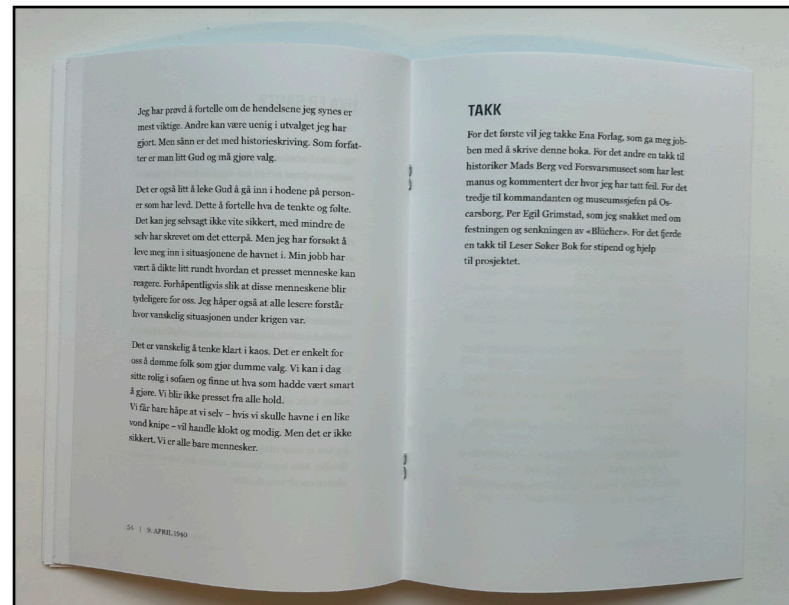
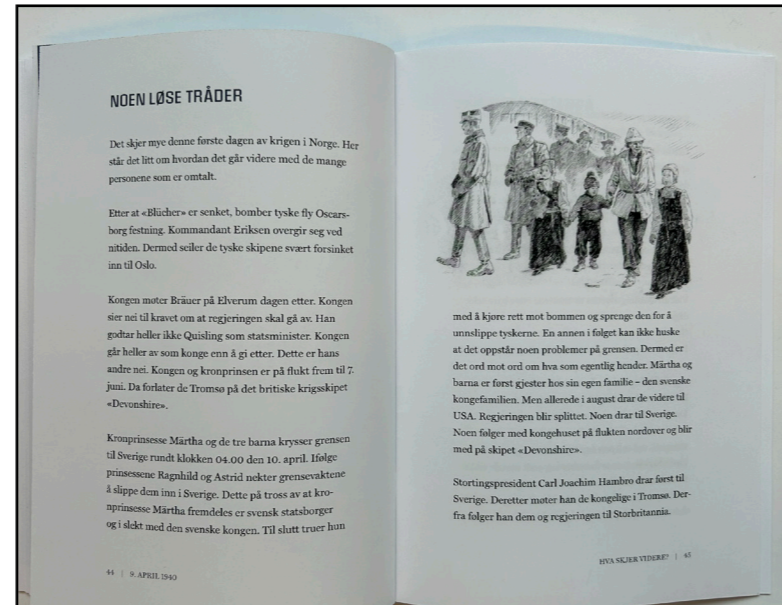
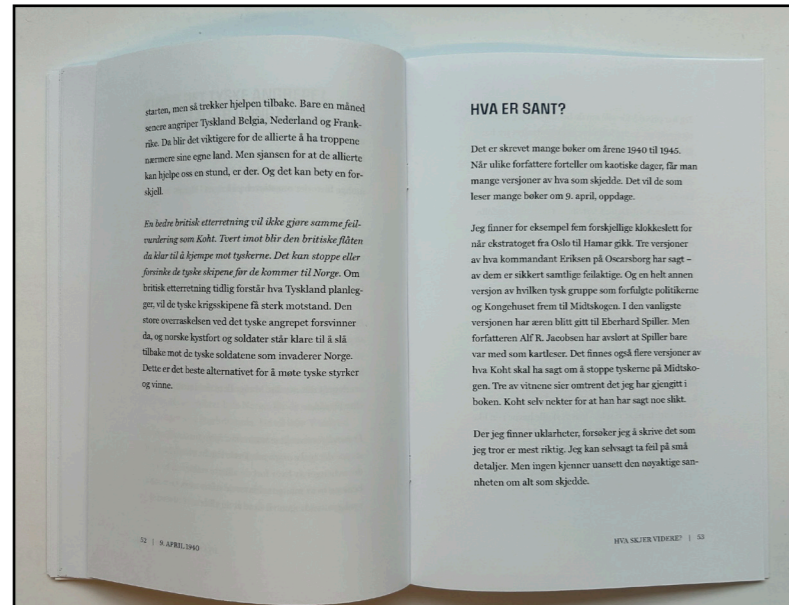
Jeg har sørget for at alle overskrifter starter på toppen av en side. Illustrasjonene har jeg plassert (for det meste) innenfor satsspeilet for å gi oppslagene en tydelig struktur.



Normaloppslag



Normaloppslag



Mirobrett

[https://miro.com/app/board/
uXjVNwfGc6Y=/?share_link_
id=467845884131](https://miro.com/app/board/uXjVNwfGc6Y=/?share_link_id=467845884131)